БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 267 (16.350). | 15 ноябрь 1975 йил, шанба | Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН ҚИЗИЛ ЯРИМ ОЙ ЖАМИЯТИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти ташкил этилган кунининг 50 йиллиги муносабати билан қизғин табриклайдилар ва қутлайдилар.

Жамиятнинг юбилейи ажойиб бир вақтда, совет халқининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят юксалган вазиятда, КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини, коммунизм қуришнинг улуғвор программасини амалга ошириш учун олиб борилаётган кураш шароитида ўтмоқда. КПСС навбатдаги XXV съездига тайёргарлик мамлакатимиз меҳнаткашларида меҳнат қаҳрамонлиги янги тўлқинини авж олдириб юборди.

Ўз сафларида 4,6 миллион кишини бирлаштириб турган Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти ўзи ташкил топгандан бери ўтган йиллар ичида олижаноб ишлар қилиб катта муваффақиятларга эришди, санитария-соғломлаштириш тадбирларини ўтказишда, медицина ва гигиена билимларини аҳоли орасида тарғиб қилишда, совет кишисининг соғлиғини сақлашда соғлиқни сақлаш органларига актив ёрдамлашмоқда.

Жамият активлари ҳақ олмайдиган донорлик қилишдек ватанпарварлик ҳаракатини кенг авж олдириб юбордилар, аҳоли орасида мудофаа-оммавий ишларни актив ўтказиб келмоқдалар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети аҳоли соғлиғини сақлашдан иборат олижаноб ишда қилинаётган фаолиятда Қизил Ярим Ой жамиятига, унинг барча аъзоларига янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар ҳамда Қизил Ярим Ой жамиятининг барча активлари, республиканинг медицина ходимлари аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш учун бундан буён ҳам фидокорона меҳнат қилаверадилар, жонажон партиянинг XXV съездини янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, мамлакатимизда коммунизм қурилишига қўшаётган ҳиссаларини кундан-кунга кўпайтираверадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | **ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** | **ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БУТУН ҲОСИЛ ХИРМОНГА!

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИГА ПУХТА ЗАМИН ТАЙЁРЛАЙЛИК

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ ШУДГОР ҚИЛ

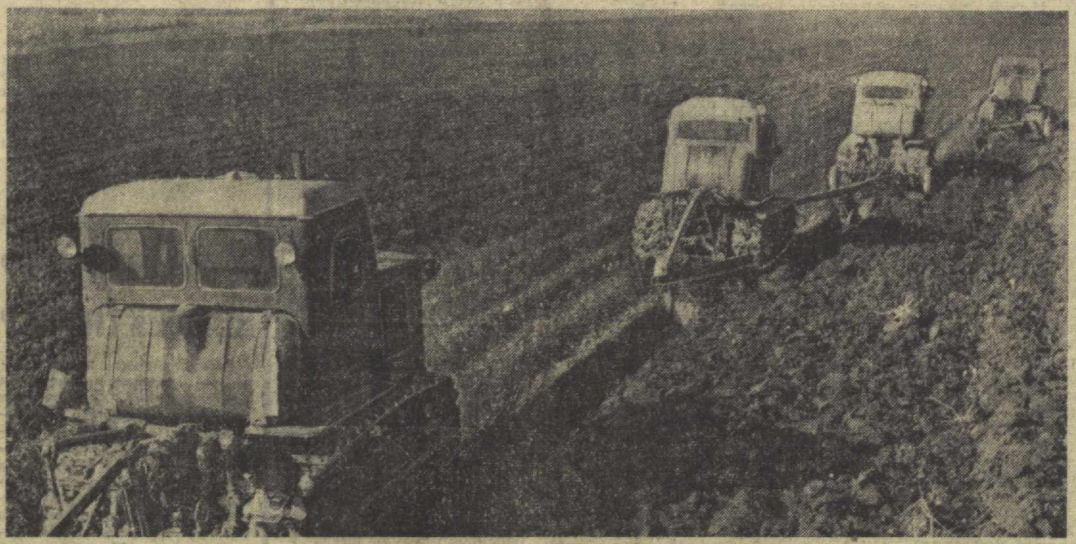

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, деҳқончиликнинг барча соҳаларида катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Тўққизинчи беш йиллик учун белгиланган улкан вазифалар асосий турлар бўйича бажариб қўйилди. Беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам катта меҳнат ғалабаларига эришилмоқда. КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашаётган пахтакорлар, сабзавоткорлар мўл ҳосилнинг сўнгги қатраларигача йиғиб-териб олиб, она-Ватанга армуғон этиш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бунинг натижасида давлатга пилла, сабзавот ва полиз маҳсулотлари ҳамда мева топшириш йиллик ва беш йиллик планлари ҳамда социалистик мажбурият шартлари ошириб бажарилди. Айни пайтда бепоён далаларда «оқ олтин»нинг сўнгги тонналарини нес-нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиш учун қизғин кураш бормоқда.

Деҳқончиликда мўл ҳосил етиштиришнинг ўзига хос муҳим агротехник шартлари бор. Келгуси йилнинг мўл ҳосили учун курашни олдинги йилнинг кузидан бошлаш керак. Техника ва механизмларни шайлаб, сифатли уруғ тайёрлаш, ерларни барвақт шудгорлаш, маҳаллий ва минерал ўғитларни жамлаш, коллектор ва дренаж тармоқларини тозалаш каби муҳим ишларни жадал суръат билан олиб бориш пайти келди. 1976 йилда мўл ҳосил етиштиришни кўзлаган асил деҳқонлар ана шундай қилмоқдалар. Кузги-қишки ишларнинг сифатли бажарилишини таъминлаётган Тошкент, Андижон, Сирдарё областларининг хўжаликларида деҳқонларнинг омилкорлик билан иш тутаётганини кўриш мумкин. Республиканинг илғор хўжаликларида ҳосил йиғим-терими конвейер усулида ташкил этилган. Эртанги ва ўртанги ҳосилдан бўшаган ерлар пешма-пеш ва сифатли шудгорлаб қўйилди. Шудгор билан бир вақтда ерга белгиланган миқдорда маҳаллий ва минерал ўғитлар солиниб, мўл ҳосилга пухта замин яратилмоқда.

Бироқ, республиканинг бир қатор район ва областларида келгуси йилнинг мўл ҳосили учун зудлик билан иш бошлаш, кузги-қишки, тадбирларни ўз пайтида ўтказиш учун оммавий ҳаракат кўринмаётир. Кўпгина хўжаликларда эртанги экинлардан бўшаган минглаб гектар майдонлар бўлишига қарамай, уларни шудгор қилиш ишлари асоссиз равишда чўзилиб юборилмоқда. Бунинг асосий сабабларидан бири шундаки, бу хўжаликларда ҳайдов тракторлари, плуглар мавсумга тайёрланмаган. Колаверса, талабчанлик ва меҳнат интизоми бўшаштириб юборилган. Бунинг оқибатида келгуси йилнинг мўл ҳосилини таъминлаши лозим бўлган кузги-қишки тадбирларни ўтказиш учун энг қулай муддатлар бой берилмоқда.

Маълумотларга кўра, республикада 337 минг гектар суғориладиган майдон аллақачон экинлардан бўшаган эди. Бироқ, шу кунга қадар 250 минг гектардан кўпроқ суғориладиган майдон шудгор қилинмай турибди. Ҳайдов тракторларининг 30 проценти, плугларининг 35 проценти, ғалла экиш сеялкаларининг 30 процентдан кўпроғи, ғўза корчевалкасининг 50 процентдан кўпроғи мавсумга тайёрланган эмас. Бунинг оқибатида суғориладиган майдонларга кузги буғдой ва арпа экиш топшириғи 16 процент, лалмикор майдонларда эса 61 процент бажарилган, холос. Бу иш айниқса Самарқанд, Жиззах, Қашқадарё областларида сekинлик билан бормоқда. Бу областнинг кўпгина хўжаликларида техника ремонти, уруғликларни саралаш, ерларни шудгорлаш ва кузги дон экишга киришилганича йўқ.

Кузги-қишки тадбирларни кечиктиришга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Бу борада ўтган йилги хатоларни такрорлаётган хўжаликларнинг раҳбарлари нима дер экан? Дўстлик районидаги Мамажон Дадажонов номли совхозда ўтган йилги кузги-қишки тадбирларни ўтказишда агротехника жиҳатдан қўпол хатоликларга йўл қўйилган эди. Кўплаб экин майдонлари кўкламга қадар шудгорланмай қолиб кетди. Оқибат нима бўлди? Совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини барбод этди. Шуниси ачинарлики, бу хатолар бу йилги шароитда ҳам яна такрорланмоқда. Шунингдек, шу райондаги Ғафур Ғулом номли, 15-«а» совхозда ерга хўжасизларча муносабатда бўлиш ҳоллари ҳам юз бермоқда.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари келгуси йилнинг мўл ҳосилига пухта замин яратишга киришдилар. Бунинг учун катта ҳажмдаги ишларни бажариш лозим бўлади. Жиззах ва Сирдарё областларида ерларнинг шўрини ювишни шу йилнинг декабрь ойига қадар бажариш мақсадга мувофиқдир. Бу муҳим агротехник тадбир Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда 1976 йилнинг 1 январига қадар бажариш кўзда тутилади. Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида ҳам кузги-қишки тадбирларни тезлаштириш талаб этилади.

«Главсредазирсовхозстрой» ва унинг жойлардаги ташкилотлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, республика қишлоқ хўжалик министрлиги 1976 йилнинг мўл ҳосили учун пухта замин яратишга киришган пахтакорлар, ғаллакорлар ва сабзавоткорларга ҳар томонлама ёрдам бериш чораларини кўришлари керак. Хўжаликларни техника учун зарур бўлган эҳтиёт қисмлар, минерал ўғитлар билан ўз пайтида таъминлашни қатъий йўлга қўйиш шарт.

Республиканинг жойлардаги партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ҳамма куч ва имкониятларини ҳосилни конвейер усулида сўнгги грammларигача йиғиб-териб олиш билан бир қаторда кузги-қишки муҳим агротехника тадбирларни ўз пайтида ва юқори сифатли ўтказиш ҳамда 1976 йилнинг мўл ҳосилига пухта замин яратиб, жонажон партиямизнинг XXV съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга қаратмоқлари лозим.

Бўка районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари ҳосилдан бўшаган майдонларни сифатли шудгор қилишга киришдилар. Суратда: ерлар шудгорланаётган пайт.

Ж. Тўраев фотоси.

ЮБИЛЯРЛАР — ШИФОКОРЛАРНИНГ АКТИВ ЁРДАМЧИЛАРИ

Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти ташкил топган кунга эллик йил тўлди. Бу жамият ярим аср мобайнида кўпгина ажойиб ишлар қилди. Жамият юқумли касалликларга қарши курашда ва санитария-соғломлаштириш тадбирларини амалга оширишда актив қатнашди, уруш вақтида кўчириб келтирилган кишиларга ёрдам кўрсатди, пахтачилик бригадаларида, завод ва фабрика цехларида санитария постларини тузди. Ўз сафларида тўрт ярим миллиондан ортиқ кишини бирлаштирган бу жамият соғлиқни сақлаш органларига доим катта ёрдам бериб келмоқда.

Жамият Марказий Комитетининг 14 ноябрь куни Тошкентда ўтказилган тантанали пленуми унинг олтин юбилейига бағишланди.

Пленум қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини қарсаклар билан кутиб олдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов табрикномани ўқиб бериб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини жамиятга топширди. Жамият эллик йиллиги муносабати билан шу ёрлиқни олишга сазовор бўлган эди.

Жамият Марказий Комитетининг раиси А. У. Ибодов ўз докладида жамият босиб ўтган ярим асрлик йўл тўғрисида гапирди.

Пленумда қардош республикалардан келган меҳмонлар, соғлиқни сақлаш органлари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари сўзга чиқдилар. СССР Қизил крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари Союзи ижроия комитети раисининг ўринбосари Ю. П. Остальский Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти аъзоларини табриклади. (ЎзТАГ).

СЕВИМЛИ ШОИРА

Шоира Зулфияни Ўзбекистон жамоатчилиги, қардош республикалардан келган ҳамкасб дўстлари, мамлакатимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидаги китобхонлар олтмиш ёшга кирганлиги муносабати билан 14 ноябрь куни қизғин табрикладилар. Унинг қадрдон диёрни, ўз ҳамюртларининг меҳнатини, халқлар дўстлигини, осойишта юртимиз узра беғубор тинч осмонимизни мадҳ этувчи шеърлари, улкан инсоний қалб тўғрисидаги лирик фикрлари Ватанимизнинг ҳамма жойларида севимлидир. Зулфиянинг номи Ҳиндистон ва Вьетнамда, Югославия ва Францияда, Миср ва Эронда ҳам танишдир. Шоиранинг халқаро «Нилуфар» мукофоти Ж. Неру номли Умумҳиндистон мукофоти, Болгария Халқ Республикасининг ордени билан тақдирланганлиги ўз шеърияти билан одамлар кўнглига йўл топаётган ўзбек шоирасининг ижоди кенг эътироф этилганлигининг далилидир.

Тошкентда Свердлов номли концерт залида Ўзбекистон халқ шоираси Зулфиянинг 60 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева кириш нутқи сўзлаб кечани очди.

Залда ўтирганларнинг гулдурос қарсаклари остида шоирага Халқлар дўстлиги ордени топширилади. Зулфия совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун ана шу орден билан мукофотланган эди.

Халқ шоирасини СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Симонов, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Яшин, ижодий ташкилотлар, ишчилар коллективларининг намояндалари қизғин табрикладилар.

Кечада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қатнашди.

* * *

Кечада Зулфиянинг янги шеърлари ва унинг поэтик сатрларга басталанган қўшиқлар янгради. (ЎзТАГ).

Сиз суратда кўриб турган бу аёл Поп районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг моҳир механизатори Мастура Икромова. У мавсумда 200 тоннадан ошириб машинада пахта теришга эришди.

Ж. Тўраев фотоси.

ШУМАНАЙЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

Шуманай районининг пахтакорлари КПСС XXV съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил ишлаб, ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Она-Ватан хирмонига 32130 тонна Шуманай «оқ олтин»и етказиб берилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 30 центнерга кўтарилди.

Район пахтакорлари ички имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 3 минг тонна дурдона топшириб, 35 минг тонналик Шуманай хирмонини тиклашга ва ҳосилдорликни 35 центнерга етказишга аҳд қилдилар. Бу шуманайликларнинг партия XXV съездига муносиб совғаси бўлади.

Район меҳнаткашлари даладаги ҳосилни йиғиб-териб олиш билан бирга келгуси йил мўл ҳосилига ҳам пухта замин яратиш учун кузги-қишки ишларни юксак уюшқоқлик ва тадбиркорлик билан давом эттирмоқдалар.

1975 — 5.200.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 14 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	шу жумладан машинада: бир кунда	шу жумладан машинада: мавсум бошидан
ТОШКЕНТ	0,10	114,84	0,02	111,80
СИРДАРЁ	0,12	114,03	0,01	112,50
ҚҚАССР	0,42	112,78	0,23	99,91
АНДИЖОН	0,17	110,96	0,10	92,40
СУРХОНДАРЁ	0,31	106,60	0,28	100,48
ХОРАЗМ	0,42	106,12	0,21	70,75
ФАРҒОНА	0,31	105,38	0,10	86,82
НАМАНГАН	0,17	103,76	0,02	85,82
Самарқанд	0,48	98,58	0,10	64,90
Жиззах	0,29	96,68	0,03	75,87
Қашқадарё	0,37	93,53	0,46	70,21
Бухоро	0,48	76,30	0,59	19,84
Республика бўйича:	0,31	102,89	0,17	83,07
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАМАНГАН	0,53	171,58		
СУРХОНДАРЁ	0,71	106,53		
БУХОРО	1,30	105,82		
Қашқадарё	0,88	91,86		
Республика бўйича:	0,78	104,96		

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТЎРТКЎЛ ШАҲРИДАГИ А. В. ЛУНАЧАРСКИЙ НОМЛИ ЎРТА МАКТАБНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун ҳамда ташкил этилган кунга юз йил тўлиши муносабати билан Тўрткўл шаҳридаги А. В. Луначарский номли ўрта мактаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1975 йил, 14 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

А. Н. КОСИГИН ТАДЕУШ ВЖАШЧИК БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 14 ноябрь куни Кремлда Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Министрлар Совети ҳузуридаги планлаштириш комиссиясининг раиси Тадеуш Вжашчикни қабул қилди. Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида келгуси йилларда Совет-Польша ҳамкорлигини янада ривожлантириш билан боғлиқ бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Суҳбатда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ҳузуридаги планлаштириш комиссияси раисининг биринчи ўринбосари Я. Хринкевич ва ПХРнинг СССРдаги элчиси З. Новак қатнашдилар. (ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Хоразм областининг саноат корхоналари коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми юзасидан беш йиллик планни бажардилар. Йил охиригача беш йиллик планга қўшимча равишда 60 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. (ЎзТАГ).

ЧУДНАЯНИНГ СУТ ФЕРМАСИ

ҚИБРАЙ (Тошкент области). Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институтининг «Красний водопад» экспериментал базасидаги сигир соғувчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чуднаянинг боқимида республикада энг катта сигир подаси вужудга келди. Эндиликда унинг боқимида аввалдагига нисбатан ўттиз бош ортиқ — 160 бош сигир бор.

Унча катта бўлмаган бутун бир бошлиқ сут-товар фермасига етадиган шунча сигирни боқиш осон эмас, лекин, комплекс механизацияни қўллаш, чорвачилиқ фани эришган энг янги муваффақиятларни жорий этиш туфайли А. Чудная ўз ишини муваффақиятли уддалаяпти. У «Тандем» установкасида сигирларни машина ёрдамида соғишда алоҳида муваффақиятларга эришди. А. Чудная бир соатда олтмиш бош сигирни соғади.

А. Чуднаянинг «сут фермаси»дан эндиликда социалистик мажбурият ҳисобига сут жўнатиш бошланди. Беш йиллик мобайнида ҳар бош сигирдан 2613 килограмм сут соғиб олинди. Сутнинг ҳаммаси аъло сифатли бўлиб, таннархи эса пландагидан қарийб икки баравар кам.

А. Чудная КПСС XXV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб, планга қўшимча қилиб юз тонна сут топширишга ва ҳар бир сигирнинг маҳсулдорлигини тўрт минг килограммгача етказишга аҳд қилди.

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

Сиёсий адабиёт нашриётида Германия Демократик Республикасининг ГБСП Марказий Комитети бош секретари Э. Хонеккер бошчилигидаги партия-давлат делегациясининг 1975 йил 6-13 октябрь кунлари СССРга қилган визити тўғрисидаги ҳужжат ва материаллар тўплами босилиб чиқди.

Китобчада КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг, Э. Хонеккернинг ва бошқа ўртоқларнинг нутқлари бор. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома, ГДР партия-давлат делегациясининг Совет Иттифоқига қилган расмий визити якунлари тўғрисидаги ахборот, бошқа материаллар бор. (ТАСС).

МЕҲМОН САМАРҚАНД БИЛАН ТАНИШДИ

САМАРҚАНД, 14 ноябрь (ЎзТАГ). Германия Федератив Республикасининг федерал Президенти Вальтер Шеель рафиқаси билан бугун Самарқандга келди.

Федерал Президент маҳкамасининг раҳбари, статс-секретарь П. Франк, ГФРнинг СССРдаги элчиси У. Зам бошқа расмий кишилар ГФР Президенти билан бирга бу ерга келдилар.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. С. Грушецкий, СССРнинг ГФРдаги элчиси В. М. Фалин ҳам шу самолётда бу ерга келдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов олий меҳмоннинг Самарқандга қилган сафарида унга ҳамроҳ бўлиб келди.

ГФР, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари билан безатилган Самарқанд аэропортида В. Шеелни ва бошқа меҳмонларни область ижроия комитетининг раиси С. Х. Ҳамроқулов, шаҳар меҳнаткашларининг намояндалари кутиб олдилар.

ГФР президенти ва унинг ҳамроҳлари Самарқанднинг кўркам жойларини, унинг тарихий ёдгорликларини, янги уй-жой кварталларини кўздан кечирдилар. Меҳмонлар Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтини бориб кўрдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада юридик фанни ривожлантиришдаги, юксак малакали кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети юридик факультети жиноий ҳуқуқ кафедрасининг мудири Бердиёр **Аҳмедов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми халқ маорифини ривожлантиришдаги, республиканинг халқ хўжалиги учун кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети фан ва ўқув юртлари бўлими мудирининг ўринбосари Альбин Михайлович **Минич**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада маданиятни ривожлантириш соҳасида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР маданият министрининг ўринбосари Абдулла **Муҳамедов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Андижон область Пахтаобод район партия комитетининг биринчи секретари Муталлиб Эшонович **Эшонов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР юстиция министрининг биринчи ўринбосари Даумшара **Ожраева**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони берди.

ИҚТИСОД ФАНИНИНГ АКТУАЛ ВАЗИФАЛАРИ

ЭКОНОМИКА МАСАЛАЛАРИ

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичига хос бўлган хусусиятлардан бири шуки, мамлакат иқтисодий потенциалининг юксалишида иқтисод фанининг роли ва аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати иқтисод фанини ривожлантиришга кун сайин эътибор бермоқда. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати сўнгги йилларда бу тўғрида қатор муҳим директив ҳужжатлар қабул қилдилар. Иқтисод фанининг вазифалари КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съезди томонидан аниқ белгилаб берилди.

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби Ўзбекистон экономика муассасаларининг илмий-ташкилий фаолиятида ҳам ҳамма ишлар шу муҳим ҳужжатларга мувофиқ ташкил этилган. Бу ҳол олимларнинг куч-ғайратини коммунистик қурилиш практикаси билан боғлиқ бўлган иқтисод фанининг энг муҳим проблемаларига қаратиш, айниқса марказий илмий-тадқиқот институтлари билан ҳамкорликда тадқиқот ишлари олиб бориш асосида комплекс масалаларни ишлаб чиқиш, илмий-тадқиқот натижаларини халқ хўжалигига жорий этишни кучайтириш, юқори малакали олимлар, айниқса иқтисод фанлари докторлари тайёрлаш суръатини жадаллаштириш, илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини оширишда партия ташкилотларининг ролини ошириш, экономика институтлари ҳамда муассасаларида идеология иши ҳамма формаларининг даражасини ошириш имконини берди.

Ҳозирги вақтда республикамиз иқтисодчи олимлари социалистик экономиканинг етилган проблемаларини ҳал қилиш учун ҳар жиҳатдан қулай шароитга эгадирлар. Ана шу шароитдан оқилона фойдаланилаётгани натижасида Ўзбекистонда экономика фани соҳасида тўрт ихтисослаштирилган илмий-тадқиқот муассасалари — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг экономика институти, СОПС (Ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш Совети), Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ташкил қилиш илмий-текшириш институти, Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги илмий-тадқиқот экономика институти, уч олий ўқув юрти, шунингдек олий ўқув юртларининг 60 дан ортиқ экономика кафедралари, тармоқ институтлари, министрликлар ва идораларнинг 45 га яқин экономика бўлимлари кенг планда иш олиб бормоқдалар.

Шу билан бирга, илмий ва илмий-педагогик кадрларнинг миқдори ҳам йил сайин кўпайиб бормоқда. Агар 1966 йилда экономика муассасалари ва олий ўқув юртларида 800 га яқин киши, жумладан 12 фан доктори ва профессор ҳамда 300 фан кандидати ишлаган бўлса, ҳозирги вақтда илмий ва педагогик кадрларнинг миқдори 1800 дан ортиқдир. Шулардан 30 киши фан доктори ва профессор, 642 киши фан кандидатидир.

Шуниси диққатга сазоворки, экономика соҳасидаги тадқиқотлар комплекс равишда олиб борилмоқда, асосий эътибор социализмнинг актуал назарий проблемаларини, КПСС иқтисодий сиёсатининг етилган вазифаларини, ишлаб чиқарувчи кучларни рационал жойлаштириш ва ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, планлаштиришни такомиллаштириш ва халқ хўжалигини бошқариш проблемаларини ҳал қилишга қаратилган.

КПСС XXIV съезди қарорларини ҳамда партиямиз Марказий Комитетининг «СССР Фанлар академияси экономика институти партия ташкилотининг иши тўғрисида»ги қарорини амалга ошириб бориб, республика иқтисодчи олимларининг асосий диққат-эътибори ривожланган социалистик экономиканинг регионал проблемаларини, партиямиз томонидан тўққизинчи беш йилликка қўйилган иқтисодий сиёсатнинг асосий вазифаларини ҳал қилишга қаратилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг ва СОПСнинг проблематик-тематик планида фан-техника тараққиётининг социал-иқтисодий оқибатларини назарда тутган ҳолда республиканинг иқтисодий ривожланишини узоқ муддатга прогнозлаштириш, аҳолининг турмуш даражасини ошириш, халқ хўжалик пахта комплексини оптималлаштириш, ижтимоий ишлаб чиқаришни территориал ташкил этиш ва унинг самарадорлигини ошириш проблемалари асосий ўрин тутмоқда.

Ўзбекистон ФА Экономика институти коллективининг куч-ғайрати социал тараққиёт проблемаларини тадқиқ қилишга қаратилганлиги айниқса мақсадга мувофиқ тушмоқда. Институт коллективи Тошкент шаҳар партия комитети билан биргаликда ва унинг раҳбарлигида Тошкент шаҳрини 1990 йилгача социал-иқтисодий ривожлантиришнинг комплекс планини кенг йўналишда ишлаб чиқмоқда.

Йирик халқ хўжалиги проблемаларини ишлаб чиқишда бошқа илмий муассасалар билан ҳамкорликда тадқиқот ишлари олиб бориш тажрибаси айниқса кўп самара бермоқда. Мазкур институт, СОПС ҳамда республика Госпланининг яқиндан ҳамкорлиги натижасида Ўзбекистон ССР ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш ва жойлаштиришнинг 1971—1980 йилларга мўлжалланган Бош схемаси, Бухоро—Навоий ишлаб чиқариш территориал комплекс схемасини ишлаб чиқиш ниҳоясига етказилди. Бу схемалар директив органлар томонидан маъқулланди. Шу тариқа республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик ва перспектив планларига негиз яратилди.

Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги экономика илмий-тадқиқот институтида тармоқ ва территориал планлаштиришни такомиллаштириш, капитал маблағлар ва фан-техника тараққиёти самарадорлигини ошириш, аҳолининг, меҳнат ресурсларининг ўсиш суръатларини планлаштириш ва прогнозлаш ҳамда моддий рағбатлантиришни такомиллаштириш методологияси ва методикаси ишлаб чиқилмоқда.

Тошкент халқ хўжалиги институтида ҳам қатор иқтисодий илмий йўналишлар шаклланди. Бу йўналишлар ичида Ўзбекистоннинг иқтисодий тарихи, қишлоқ хўжалигида иқтисодий рағбатлантириш принциплари тадқиқоти, суғориладиган деҳқончилик экономикаси, ирригацияга ажратиладиган капитал маблағларнинг иқтисодий самарадорлиги, саноат экономикаси ва уни планлаштириш проблемалари, социалистик хўжаликда учёт масалалари, экономикада математика ва ҳисоблаш техникасини қўллаш, молия, кредит ва шу сингари муҳим проблемалар бор.

Республика олий ўқув юртлари экономика кафедралари ҳам катта ишлар қилмоқдалар. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида қишлоқ хўжалигида иқтисодий рағбатлантириш ва хўжалик ҳисоби муносабатлари, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш ва шу сингари муҳим проблемалар ишлаб чиқилмоқда.

Ҳозирги босқичда Ўзбекистон иқтисод фанига хос бўлган яна бир муҳим жиҳат шундаки, республикамизнинг иқтисодчи олимлари халқаро майдонда йирик ва актуал илмий докладлар ҳамда ахборотлар билан чиқмоқдалар.

Республика иқтисодчи олимлари Ўзбекистонда социалистик қурилиш тажрибасига бағишланган асарларини нашр этишда актив қатнашмоқдалар, буржуа сохталаштирувчиларига ҳамда сохта назариётчиларга асосли ва қаттиқ зарба бермоқдалар, марксча-ленинча иқтисод фанининг софлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар.

Шуни ҳам айтиш керакки, республикада иқтисод фани соҳасида эришилган ютуқлар билан бирга, баъзи камчиликлар ҳам юз бермоқда. Экономика институтлари ва олий ўқув юртларининг экономика кафедраларида профилга хос бўлмаган темалар ҳам ишланмоқда. Илмий кучлар кўпгина майда темаларга бўлиниб кетган, мазкур институтлар ишида, олий ўқув юртларининг кафедраларида фундаментал халқ хўжалиги проблемалари ишлаб чиқилаётганда тадқиқотлар кўнгилдагидек координация қилинмаётир. Жумладан, Ўзбекистон ССР ФА экономика институти ва Ўзбекистон ССР Госплани институтининг Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва Новосибирск экономика институтлари билан илмий алоқаси етарли даражада ижодий тус олмаётир. Натижада айрим регионал ва тармоқлар бўйича меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш ва ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш сингари актуал проблемаларни ишлаб чиқишда комплекс иш олиб берилмаётир.

Илмий кучлар ва маблағларнинг катта қисми ўз натижаси жиҳатидан халқ хўжалиги учун унчалик аҳамиятли бўлмаган айрим проблемаларни тадқиқ қилишга сарфланмоқда. Баъзи проблемалар эса кўпгина илмий муассасалар ҳамда олимлар томонидан ҳаддан ташқари узоқ вақт давомида тадқиқ қилиб келинмоқда. Чунончи, сўнгги йилларда «аҳоли» проблемаси билан керагидан ортиқ даражада шуғулланилмоқда. Илмий кучларнинг шу тариқа тарқоқлиги орқасида жиддий камчиликлар, беҳуда мунозаралар, ҳатто ўзаро таъналар юз бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Ижтимоий фанларни янада ривожлантириш ва уларнинг коммунистик қурилишдаги ролини ошириш чоралари тўғрисида»ги қарори ҳамда «КПСС Марказий Комитетининг СССР Фанлар академияси экономика институти партия ташкилотининг иши тўғрисида»ги қарори бизга илмий-ташкилотчилик фаолиятимизга танқидий кўз билан қараш ва халқ хўжалигининг комплекс проблемалари юзасидан олиб борилаётган тадқиқот ишларимиздаги энг нозик жойларни аниқлаб олиш йўлларини кўрсатиб берди.

Олий ўқув юртларини оқилона ихтисослаштириш манфаатлари кафедралар даражасида ҳам, умуман институтлар даражасида ҳам илмий тадқиқотларни кооперациялаштиришни янада такомиллаштиришни зарур қилиб қўймоқда. Афсуски, иқтисодий тадқиқотларни ташкил этишнинг бундай қулай йўли яхши ривож топмаётир. Масалан, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида тўртта йирик сиёсий иқтисод кафедраси бор. Шунга қарамай, илмий тадқиқотлар олиб боришда улар ўртасида тегишли боғлиқлик йўқ. Бундай ҳол бошқа йирик олий ўқув юртларида ҳам юз бермоқда.

Илмий тадқиқотлар самарадорлигини оширишнинг муҳим йўлларидан бири энг мақбул илмий йўналишларни аниқ танлай билишдан, илмий муассаса ва олий ўқув юртлари фаолиятини аниқ ихтисослаштиришдан иборатдир. Агар олий ўқув юртларининг айрим экономика кафедралари тематикасининг илмий йўналишига шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, мазкур муассасалар ва кафедраларнинг асосий йўналишига мос келмайдиган кўп темалилик кўзга яққол ташланади. Бунга йўл қўймаслик учун олий ўқув юртлари экономика кафедраларининг илмий йўналишини ихтисослаштириш ва кооперациялаштиришнинг чегараларини аниқ белгилаб олиш керак.

Бизнингча, олий ўқув юртларининг халқ хўжалик профилига қараб экономика кафедраларининг илмий йўналишини белгилаган маъқул. Бу ҳол илмий-педагог ходимларнинг куч-ғайратини энг етилган иқтисодий проблемаларга қаратишга ёрдам беради. Темаларни ишлашдаги бир хилликни бартараф этади.

Илмий профилни ихтисослаштиришдаги камчиликлар илмий-тадқиқот институтларида, айниқса, янги ташкил этилаётган институтларда ҳамда Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтларининг филиалларида ҳам юз бермоқда. Ана шундай шароитда республика академияси экономика институтида анча етилган илмий йўналишларни белгилаш ҳам айниқса актуалдир. Чунки мазкур институтнинг республикадаги шу тоифадаги илмий ходимлари орасида, иқтисодчи илмий ходимлари атиги 5 процентни ташкил этади, холос. Илмий кучларнинг бундай нисбати уларнинг куч-ғайратини экономика фанининг энг зарур актуал проблемаларини ишлаб чиқишга зарурат туғдирмоқда.

В. И. Ленин муҳим халқ хўжалиги вазифаларини ҳал қилиш учун турли хил мутахассисларнинг куч-ғайратини бирлаштириш биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, бундай деб уқтирган эди:

«Пролетариат ғалаба қозонганида мана бундай қилади: у, экономистларни, инженерларни, агрономларни ва бошқаларни ишчи ташкилотларининг **контроли остида** «план» ишлаб чиқиш, уни текшириш, марказлаштириш йўли билан меҳнатни тежаш воситаларини қидириб топиш, энг оддий, арзон, қулай ва ҳар томонлама контроль тадбирларини ва усулларини топиш ишига қўяди. Биз буннинг учун экономистларга, статистикларга, техникларга яхши ҳақ тўлаймиз, лекин... лекин улар бу ишни, **меҳнаткашларнинг манфаатлари учун ҳалоллик** билан ва тўла-тўкис бажармасалар, биз уларга овқат бермаймиз».

Владимир Ильичнинг бу кўрсатмаси ривожланган социализм шароитида ҳам актуал бўлиб, барча иқтисодий илмий муассасалар олий ўқув юртлари, халқ хўжалиги мутахассисларини йирик регионал социал-иқтисодий проблемаларни ҳал қилиш мақсадида янада марказлаштиришни талаб қилади. Ана шундай шароитда илмий-тадқиқот ишларини координациялашни яхшилаш масалалари биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Шуни қайд қилиш керакки, иттифоқ аҳамиятига эга бўлган кўпгина координация кенгашлари ўз фаолиятларини анча яхшиладилар, уларнинг республикалар илмий-иқтисодий муассасалари билан алоқалари анча таъсирчан бўлиб қолди. Бу жиҳатдан СССР Госплани ҳузуридаги илмий-тадқиқот институтлари фаолиятларини координациялаштиришни ташкил этиш бўйича СОПСнинг иш тажрибаси диққатга сазовордир. Бу Кенгаш «1971—1980 йилларда ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш ва жойлаштиришнинг бош схемаси»ни ишлаб чиқишга, СССР Фанлар академиясининг Марказий экономика-математика институти (ЦЭМИ) халқ хўжалиги пахта комплексини оптималлаштириш бўйича тадқиқотларни ташкил этишда етакчи роль ўйнадилар.

Айни вақтда координация кенгашлари фаолиятида, айниқса жойлардаги координация кенгашлари ишида жиддий камчилик борлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Бу камчиликлар шунда кўринмоқдаки, биринчидан, координация планлари тузилаётганда етарли илмий-методик раҳбарлик ҳамда шу планларнинг бажарилиши устидан назорат қурилмаётир. Иккинчидан, проблематик координация кенгашлари координация кенгашларига таъсир кўрсатишни кучайтириш мақсадида муассасалар олиб бораётган илмий тадқиқотларнинг илмий профилини белгилаш учун тегишли юридик ҳуқуққа эга эмаслар.

Тадқиқотларнинг самарадорлигини оширишнинг муҳим проблемаларидан бири айрим регионлар ва бир неча республикалар миқёсида комплекс регионал проблемаларни биргаликда ишлаб чиқишдан иборат.

Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва Сибирь шароитида газ, нефть ва олтин қазиб олиш саноатини интенсив ривожлантириш, мамлакатнинг Европа қисмига янги темир йўллар орқали чиқиш, келажакда Сибирь дарёлари сувини Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари ерларига чиқариш ана шундай проблемалар қаторига киради. Бу жараён бутун мамлакат, айниқса юқорида кўрсатилган районлар олимлари ва мутахассисларининг куч-ғайратини фан-техника тараққиётининг социал-иқтисодий оқибатларини комплекс тадқиқ қилишни тақозо қилади.

Фан-техника тараққиёти тобора жадаллашаётган шароитда маҳсулот сифатини оширишнинг иқтисодий проблемасини ишлаб чиқиш ҳам иқтисод фанининг янги йўналиши бўлиб қолмоғи лозим. Республикамиз регионал хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган иқтисодий қонунларнинг ўзаро алоқадорлиги ва ўзаро таъсири билан боғлиқ бўлган тадқиқотлар янада кучайтирилиши керак.

Илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини янада ошириш кўп жиҳатдан маблағ ажратишнинг форма ва методларини планлаштиришни такомиллаштиришга ҳам боғлиқдир. Шуни айтиш керакки, институтлар фаолиятига маблағ ажратишнинг асосий формаси бюджетдир. Лекин сўнгги йилларда хўжалик шартномаси маблағлари ҳисобига бажарилаётган тадқиқотларнинг салмоғи ошиб бормоқда. Бу тенденция умуман олганда экономика институтлари учун анча маъқул. Лекин хўжалик шартномаси тематикаси бўйича тадқиқотларни планлаштиришнинг амалдаги методикаси академия Экономика институтларининг тематикаларини кенгайтириш борасида уларнинг ташаббусини оширмайди.

Бу ҳол хўжалик шартномаси маблағлари ҳисобига фундаментал ва комплекс халқ хўжалиги проблемаларини илмий тадқиқ қилиш имкониятини чеклаб қўймоқда.

Бунда шуни назарда тутиш керакки, хўжалик шартномаси тематикаси бўйича маблағ ажратишнинг рағбатлантирувчи роли бир қадар камайтириб юборилган.

Бизнинг фикримизча, маблағ ажратишнинг хўжалик шартномаси методи ижтимоий профилдаги институтларнинг илмий-тадқиқот ишларини миқдор жиҳатдан ҳам, сифат жиҳатдан ҳам кенгайтиришнинг мустақил манбаи бўлиб қолмоғи лозим.

Юқорида айтилган бу ва бошқа масалаларнинг ижобий ҳал этилиши илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини оширишга олимларнинг куч-ғайратини энг муҳим назарий ва амалий проблемаларни ҳал қилишга жалб этишга яқиндан ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1974 йил) Пленуми қарорларига, партиямиз Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида баён қилинган қоидалар ва хулосаларга, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амал қилиб, Ўзбекистон иқтисодчи олимлари эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш билан бирга, илмий тадқиқотларнинг самарадорлигини янада ошириш учун астойдил меҳнат қиладилар ва партия XXV съездини муносиб кутиб оладилар.

И. ИСКАНДАРОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Беруний номли республика Давлат мукофотининг лауреати.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ—КПСС XXV СЪЕЗДИГА

Суратда: Андижондаги ВЛКСМ 50 йиллиги номли трикотаж фабрикасининг комсомол тўқувчилари Маъфрат Акбарова ва Фарида Алимова. Мусобақадош бу дугоналар КПСС XXV съезди шарафига олган мажбуриятларини бажардилар. Уларнинг ҳар бири 2500 тоннадан газлама тўқиб топширдилар. Улар яна планга қўшимча камида 400 килограммдан қимматли газлама тўқиб бериш учун курашмоқдалар.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

ИККИ БЕШ ЙИЛЛИК БАЖАРИЛДИ

Термиздаги 2510-автоколонна коллективи илғор шофер Раҳим Хуметовни меҳнатда эришган катта ғалаба билан қутлади. У ўзининг иккинчи беш йиллик планини муддатидан олдин бажарди. Хуметов прицепли МАЗ-555 машинасида ишлаб, 1971 йил бошидан буён 150 минг тоннадан кўпроқ юк ташиб берди. У ёнилғи ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига қарийб 14 минг сўм фойда келтирди. Ҳайдовчи КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақага қўшилиб, съезд очиладиган кунгача олти ойлик топшириқни бажариш мажбуриятини олди.

Хуметов — автоколоннада икки беш йиллик планни бажарган иккинчи шофердир. Унинг мусобақадош ўртоғи Мурод Саидалиев ана шундай меҳнат ғалабасига эришганлиги тўғрисида бир ой муқаддам рапорт берган эди. Ҳозир корхонадаги ўнлаб бошқа шофёрлар ҳам ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишламоқдалар.

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВЛАР

Республикамиз контопарлари — геологлари жонажон партиямизнинг XXV съезди шарафига мусобақани авж олдириб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Геологларимиз газ запасларини аниқлаш беш йиллик топшириғини 137 процент бажардилар. Мис запасларини аниқлаш 138 процент, олтин запасларини аниқлаш 107 процент, рух запасларини аниқлаш топшириқларини 100 процент қилиб адо этдилар. Геология-разведка ишларида меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи анча орттириб бажарилди.

Партия XXIV съезди қарорларини бажара бориб, партиямизнинг навбатдаги съезди шарафига мусобақани авж олдириб, Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг 42 ташкилоти ва 85 бригадаси ҳозирнинг ўзидаёқ беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиб қўйди.

Бир қанча коллективлар съезд олди мусобақасида байроқдорлик қилмоқдалар. Улар орасида «Ўзбекнефтегазразведка», «Ташкентгеология», «Ўзбекгидрогеология» ишлаб чиқариш бирлашмалари, Самарқанддаги Зармитон геология-разведка экспедицияси коллективлари ҳам бор. Бу коллективлар Бутуниттифоқ геологларининг учинчи квартал социалистик мусобақаси якунларида СССР Геология министрлиги ва геология-разведка ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан биринчи даражали пул мукофотларини қўлга киритдилар. Республика мусобақасида Самарқанд геология, Олмалиқ, Қоровулбозор, Яккабоғ бирлашмалари, Методик экспедиция, Марказий лаборатория ва Тошкентдаги геология-разведка ускуналари заводи коллективлари ғолиб чиқдилар.

Ўзбекистон геологлари партия XXV съездини меҳнатда янги зафарлар билан нишонлаш учун мусобақани авж олдирмоқдалар.

ҚЎШИМЧА ГАЗ ВА НЕФТЬ

Ленин орденли Газли нефть-газ бошқармаси коллективи ер ости бойликлари қазиб чиқариш беш йиллик топшириғини муваффақиятли бажарди. Оловкорлар мамлакатимиз саноат марказларига 137 миллиард 715 миллион куб метр «зангори олов» етказиб бердилар. 638 минг тонна «қора олтин» — нефть қазиб чиқарилди. Бу, планда белгиланганидан 17 минг тонна кўпдир.

КПСС XXV съезди шарафига мусобақани авж олдираётган Газли азаматлари олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун курашмоқдалар.

Ҳ. ҚОДИРОВ,

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ИККИНЧИ ОНА ТИЛИМИЗ МАДҲИ

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика мактабларида, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида рус тилини ўқитиш ва ўрганишни янада такомиллаштириш чоралари тўғрисида қарор қабул қилган эди. Фарғона область «КОММУНА» газетаси ана шу муҳим мавзуга бағишлаб махсус сон чиқарди. Фридрих Энгельснинг «Энг кучли ва энг жонли тиллардан бири рус тилидир» деган сўзлари билан бошланган газета саҳифаларидаги материаллар ранг-баранглиги, жонли ёзилганлиги билан диққатга сазовордир. Газетанинг ички қўш саҳифасида ўқитувчилар малакасини ошириш институти рус тили кабинетининг мудири М. Завялова, Фарғона педагогика институти доценти А. Ким, педагог Т. Гаврилин, Ленинград районидаги «Комсомол» колхози кутубхонасининг мудири И. Абдулҳакимов ва бошқаларнинг рус тилини ўқитиш ва ўрганиш мавзуидаги мақолалари босилган. Газетанинг шу кунги сонида мазмунли ва таъсирчан материаллар кенг ўрин олган.

Газета улуғ ва қудратли тил, Ватанимиз халқларининг иккинчи она тили бўлиб қолган рус тили ҳақида мазмунли қўш саҳифа бериб ибратли иш қилган.

ПРОПАГАНДИСТЛАРНИНГ ЎҚИШИ

Тошкент коммунистларидан ўн мингга яқин киши марксча-ленинча ўқиш ва иқтисодий таълим системасидаги мактаблар ва назарий семинарларга раҳбарлар қилиб тасдиқланди. Яқинда шу системада машғулотлар бошланади. Янги ўқув йили арафасида пропагандистларнинг ўзлари таълим оладилар. Шаҳар партия комитети улар учун махсус семинарлар ташкил этди. Шу семинарлардан бири 13 ноябрда машғулотлар бошлади.

Ўтган йиллардагидан фарқли равишда пропагандистларнинг ўқиши табақалаштирилди. Айрим ўқиш программалари саноат корхоналари, транспорт ва алоқа, бинокорлик ташкилотлари, савдо, умумий овқатланиш ва коммунал хўжалик корхоналари, илмий муассасалар ва халқ маорифи системасидаги ўқув юртлари, маъмурий органлар пропагандистларининг бир кунлик семинари учун алоҳида ўқиш программалари тузилди. Министрликлар, идоралар ва катта корхоналар раҳбар кадрларнинг иқтисодий таълими мактаблари ва семинарларида машғулотларнинг ўтказувчи пропагандистларнинг ўқиши икки кунга мўлжалланган. Улар хўжалик раҳбарининг меҳнатини ташкил этиш тўғрисида ва социалистик жамиятда инженерлик меҳнати ҳақида лекциялар тинглайдилар. Бу йил шу предметлар биринчи марта иқтисодий таълим программасига киритилди.

Семинарларда биринчи машғулот КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш соҳасида пропагандистлар олдида турган вазифаларга бағишланади.

Етакчи олимлар ва халқ хўжалиги мутахассислари, партия ходимлари пропагандистларнинг семинарларида лекция ўқийдилар. (ЎзТАГ).

М. И. КАЛИНИНГА БАҒИШЛАНГАН КЎРГАЗМА

13 ноябрда В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали залларидан бирида В. И. Лениннинг содиқ шогирди ва сафдоши бўлган Михаил Иванович Калинин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган кўргазма очилди. Кўргазмага кираверишда М. И. Калининнинг «Партиямизнинг содиқ аъзоси бўлишни ўзимнинг асосий, муқаддас бурчим деб ҳисоблайман» сўзларини ўқиш мумкин.

Кўргазмага қўйилган экспонатларда «Бутуниттифоқ оқсоқолининг ҳаёти ва фаолияти, унинг партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари акс этган. Виставканинг катта қисми рассом А. Н. Циглинцев ишлаган ва М. И. Калинин 1925 йилда Ўзбекистонда бўлиши тасвирланган расмлардан иборат.

Кўргазманинг марказий стендларидан бирида тарихий воқеа — Михаил Иванович Калинин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси тузилганлигини эълон қилган Советларнинг биринчи Таъсис съездида нутқ сўзлаб турган пайти тасвирланган. Бошқа бир қанча расмларда М. И. Калинин Ўзбекистоннинг кўпгина шаҳар ва қишлоқлари меҳнаткашлари билан суҳбат қилиб турганлигини кўрамиз.

Кўргазмага М. И. Калининнинг рус ва ўзбек тилларида нашр этилган асарлари ҳам қўйилган. Бу асарлар орасида Михаил Ивановичнинг Ўзбекистонда бўлишига бағишланган тўплам ҳам бор.

А. РЎЗИЕВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилишлари министрлигининг коллективи КПСС XXV съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақани авж олдириб, қурилиш-монтаж ишлари ва реализация қилинган маҳсулот ҳажми юзасидан тўққизинчи беш йиллик давлат планини муддатидан аввал бажарди.

Йил охиригача пландан ташқари 26 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилади.

(ЎзТАГ).

ФИДОКОРОНА МЕҲНАТ САМАРАСИ

МАМЛАКАТГА СИФАТЛИ ТОЛА БЕРАЙЛИК

Гулистон пахта тозалаш заводи коллективи йил бошидан буён шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлдан бермай келмоқда. Корхонанинг ишлаб чиқариш кўрсаткичлари йилдан-йилга яхшиланиб бораяпти. Маҳсулот сифати яхшиланди. Икки йил илгари 41 процент маҳсулот юқори сортларга топширилган бўлса, эндиликда аъло нав билан топширилаётган пахта толаси 87 процентни ташкил қилаётир. Корхонага қарашли қабул пунктларида ҳам иш намунали ташкил этилган.

Биз завод цехларини, ишлаб чиқариш участкаларини кўздан кечирдик. Ишчилар зўр ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Корхонадаги 500 ишчи партия XXV съезди шарафига ўз зиммаларига шахсий мажбуриятлар олиб ишламоқда. Улар орасида тола ажратиш агрегатининг бошқарувчиси Тожихон Маматова, ремонтчи-слесарлардан Очил Ёқубов, Николай Соловьев сингари зарбдор ишчилар беш йиллик топшириқларини тўрт йилдаёқ бажариб, республика саноатчиларининг улкан меҳнат ғалабасига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Тўққизинчи беш йиллик зарбдори, коммунист Очил Ёқубов коллективнинг энг обрўли ишчиларидан. У корхонадаги ҳамма техника воситаларининг тилини яхши биладиган уста ремонтчи. Йигирма йилдан бери шу вазифани ҳалоллик билан бажариб келаяпти. Очил ака ёшларнинг меҳрибон мураббийси ҳамдир. Бир неча ёш ишчи унинг қўмагида ҳунар ўрганди. Очил Ёқубов ўз касбини ардоқлаб, обрў-эътибор орттирди. Унинг кўксини Меҳнат Қизил Байроқ ҳамда Октябрь революцияси орденлари безаб турибди.

— Корхонамиз коллективининг партиямиз XXV съезди шарафига олган мажбуриятлари катта, — дейди О. Ёқубов. — Бу мажбуриятларнинг тўла-тўкис бажарилиши учун биз цехларимиздаги ҳамма техника воситаларининг бир меъёрда ишлашини таъминлаб турибмиз. Т. Жамолиддинов, В. Элишев сингари ремонтчиларимиз ўз вазифаларини аъло даражада бажаряптилар. Мен ўзим беш йиллик топшириғимни муддатидан олдин бажардим. Ҳозир ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаяпмиз.

Цехларни янги асбоб-ускуналар билан таъминлашга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Эски дастгоҳлар ўрнини серунум ишлайдиган янги техника эгаллаяпти. Шу йилги ремонт даврида «2-СБС» маркали иккита қуритиш барабани «2-СБ-10» маркали янги барабан билан алмаштирилди. Бу янгиликнинг афзаллиги шундаки, эски барабанда ҳар соатда беш тонна пахта қуритилган бўлса, янгисида ўн тонна пахта қуритишга эришилмоқда. Илгари вагонларга чигит ортиш қийин иш эди. Буни енгиллаштириш мақсадида корхона мутахассислари ташаббуси билан янги эстакада ўрнатилди. Натижада вагонларни ўрнидан қўзғатмай туриб, механизмлар ёрдами билан бир йўла уч вагонга чигит ортиш мумкин бўлди.

Коллективда Ғиёс Абдуллаев бошлиқ смена сифат учун кураш мусобақасида пешқадамликни қўлдан бермаётир. Ҳ. Кенжалиев, С. Исломовлар бошлиқ сменалар ҳам сифат кўрсаткичларини яхшилаб бормоқдалар.

— Бу йил план бўйича 95 минг тонна пахтани қайта ишлашимиз керак, — дейди заводи бош инженери Р. Мирзаев. — Лекин биз партия XXV съезди шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, бутун эътиборимизни шу мажбуриятни бажаришга қаратмоқдамиз.

Корхона коллективи Алимкент пахта тозалаш заводининг чақириғига қўшилиб, якунловчи йил планини 15 декабргача бажариш, йил охиригача планга қўшимча 3 миллион 200 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш юзасидан олган мажбуриятини бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқда.

М. САИДОВ,
Сирдарё областидаги Гулистон пахта тозалаш заводи.

СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ЧЎЛ БАҲОДИРИ

Очерк

САИДМУРОД бобо Баландчақирда «ўроқчиларнинг пири» бўлиб танилган эди. Қирқ йил қўлидан ўроқ тушмабди. Абдусамад ҳали-ҳали яхши эслайди. 1947 йилда Баландчақирда буғдой дегани бўлиб берди. Ўшанда отаси қирчиллама йигитдек бел боғлаб ўроққа тушиб кетди. Лекин тақдир экан-да, Абдусамаднинг кўнгли кўпроқ ўша дамда кўплаб ёшларни ўзига чорлаётган чўл бағрига талпинар эди. «Чўлга борсанг борақол, ўғлим, — деди ота оқ фотиҳа бериб, — лекин тенгқурларингдан ортда қолма. Меҳнатдан юз ўгирма. Ишингни кўриб одамлар «отангга раҳмат» десин...».

Абдусамад бир тўда ёшлар билан тупроғини қуюн ўйнаб ётган бийдек далага келиб қолди. Озгина ўзлаштирилган жойларни ҳисобга олмаганда чор тараф нақ тўқайнинг ўзи. Аввалига ўрганиш қийин бўлди. Ертўладан шундайгина заҳнинг ҳиди келиб туради. Капага кўчиб чиқишган эди яна бўлмади, пашшаси безор қилди. Тун бўйи ухлолмай чиқди. Тонгга яқин туриб атрофни айланди. Тонг қўйнида чўлнинг тўқай бағри ўзгача манзара касб этгандай туюлди. Кўкда ой сузиб юрибди. Бутун борлиқ ширин тонг уйқусида. Чигирткалар ҳам тинган. Енгил шабада аллақаёқдан ҳандалак ҳидини олиб келади. Чўлда ҳандалак. Гўзалликдан маст бўлиб турган Абдусамаднинг кўнглини ширин бир туйғу эгаллади: «Чўл бағридаги ҳамма доғларни ювиб ташлаймиз. Тўқайлар ўрнида гуллар, ғўзалар, ҳандалаклар унади...».

Баландчақирлик машҳур ўроқчининг ўғли чўлда араванинг тизгинини қўлга олди. Ўша пайтда арава учун ҳам энг эпчил йигитлар керак эди. Кунларнинг бирида уни совхоз идорасига чақириб қолишди. Абдусамадни тракторчилар тайёрлаш курсига ўқишга юборишмоқчи бўлишибди. Аравакаш йигит дабдурустдан ўнғайсиз аҳволда қолди. Тракторни бошқариш осонми, от бўлса эканки, бир қамчин уриб истаган йўлга солиб юбораверсанг. Қолаверса, ўзининг пахта билан, техника билан унча хабардорлик жойи йўқ, тажрибаси йўқ. Ўрганиб олсаки, хўп-у,-хўп. Аксига олиб, эгатга тушганда ғўзаларни бир чеккадан қийратиб кетса кўпчиликнинг олдида уялиб қолиши мумкин. Пахта билан ўйнашиб бўлармиди.

— Йўқ, бўлмайди, — деди у иккиланган ҳолда.

Совхоз директори ўз фикрини ётиғи билан тушунтирди.

— Яна бир ўз танангга ўйлаб кўр, Абдусамад. Сен аравани ёмон ҳайдаётганинг йўқ, албатта. Лекин, давр ўзгаряпти. Араванинг ўрнини трактор оляпти. Трактор ҳайдашни ўрганиб олсанг, пахтамизнинг жонини киритасан, оғир кунимизга ярайсан деб, шундай қилмоқчимиз.

Сочини бир томонга силлиқ қилиб тараб юрадиган ёшгина партком секретари лўнда қилиб шундай деди:

— Энди арава билан ҳайрлашасиз, қамчинни бир чеккага қўйиб, чинакам гвардиячилардек пахтазорда ўзингизни кўрсатасиз. Чўлнинг келажаги техникага боғлиқ. Сиздек йигитларнинг ғайратига боғлиқ.

Эътирозга ўрин қолмади. Қолаверса, бу мулоҳазалар Абдусамадни янги орзулар чаманига етаклади. Механизация мактабида ўқиш бошланиб кетди. Абдусамад тажрибали механиклардан, тракторчилардан техниканинг сирларини ўргана бошлади. Унга тракторчилик гувоҳномаси берилганда «Универсал»ни бинойидек бошқариб, ерларни шудгор қиладиган, культивацияни дўндирадиган бўлиб қолган эди. 1953 йилда у ўз «Универсали»да хўжаликнинг юз гектардан ошиқ майдонига илк бор мустақил чигит экди. Экиш билан қаноат қилиб қолмади. Ўзи чигит экқан майдонларга ишлов берди, чаман-чаман бўлиб очилган пахталарнинг бир қисмини ҳам ўша даврнинг дастлабки тажриба нусхадаги терим машиналари билан йиғиштириб олди. Албатта, терим машиналари Абдусамадни унчалик қониқтирмасди. Хуллас, ўз аравасида «тинчгина» ишлаб юрган йигит қудратли техниканинг забардаст қанотида элга танилиб, отаси ният қилгандек, яхши ном олди.

ТОКЛАР занг ташлаган палла. Тумонат одам йиғилган совхоз клубида кенгаш бўляпти. Жийда данагидек чигитнинг қил томирлари устида бош қотирадиган агрономлар сўзга чиқишди, бир туп ниҳол атрофида не-не хаёлларга борган, иложини топса ҳар битта кўсакни куҳ-куҳлаб барвақтроқ очилтиришни истаган валламат пахтакорлар маърўза қилишди. Ниҳоят минбарга ўроқчининг ўғли — совхознинг ёш тракторчиси кўтарилди. Сўз илғор механизатор Абдусамад Саидмуродовга текканида зални гулдурос қарсак қоплади.

— Ўтган йили — деди у залдагиларга бир сидра кўз югуртириб олгач, — бизнинг бригадамиз етиштирилган ҳосилнинг эллик процентини машиналар билан йиғиштириб олди. Ўйлаб қарасак, бултур қилса бўладиган ишларни қилолмаган эканмиз, энди билдик. Йил бошида тарозига қўйган тошимиз бугун чамамиздагидан енгилроқ кўриниб турибди. Шунинг учун бу йил бригадамиз бўйича ҳосилнинг саксон процентини машинада териб топширмоқчимиз. Менинг ўзим «зангори кема» бункеридан юз тонна тўкмоқчиман. Аммо шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, бу айтдим-қўйдим қабилидаги бир гап эмас, бўладиган иш. Беллашсанг бақувватроғи билан беллаш, йиқилсанг ҳам ҳеч бўлмаса ҳунарини ўргансан, дейдилар. Мен бу йил донгдор механизаторимиз Уммат Бобоев билан қўл олишмоқчиман.

Ҳадемай, куз келди. Терим бошланди. Абдусамад бир кунда 3-4 тонна термаса, пайкалдан чиқмай қўйди. Эл тинса ҳам ,қуш тинса ҳам у тинмади. Бошқача бўлиши мумкин ҳам эмасди, ахир у кенгашда кўпчиликнинг олдида ваъда берган эди. Ваъданинг ўзига яраша масъулияти, меҳнати бор. Шунинг учун ҳам Абдусамад ҳар бир минутдан унумли фойдаланишга, уринар, унинг назарида бундай вақтда сутканинг 24 соати камлик қилаётгандай туюларди. Аммо Уммат ака ҳам қараб ўтирганн йўқ. Гапнинг очиғи, шу кунларда қуёшдан аввал уйғониб, юлдузлардан кейин ётадиган бўлиб қолган. Эс-хаёли машинада, аяган кўзга чўп тушар дегандай, айни қисталанг пайтда бузилиб, бирор соат тўхтаб қолишидан қўрқади. Эҳтиёт шарт, деб олдиндан механик билан келишиб олган, у бир кунда 3-4 бор хабар олиб туради.

Иш қизигандан қизиди. Механизаторлар терган тонна-тонна пахталарни хирмончилар пунктга топшириб улгуролмай қолишди. Кўпчиликдан қуён қочиб қутулолмас деганларидай, бир ярим ойча муддат ўтмай, ҳосил йиғиштириб олинди. Зиммадаги вазифалар ўз вақтида адо этилди. Мусобақа натижалари якунланганида, комсомол механизатор Абдусамад Саидмуродов Уммат Бобоевдан мавсумда анчагина ошиб кетгани маълум бўлди. Бу илк ғалаба эди.

ОРАДАН, йиллар ўтди. Шуниси қизиқки, терим вақтида кўпгина машиналар тез-тез бузилиб тўхтаб қолар, Абдусамаднинг «пўлат оти» эса доимо бир хилда гуриллаб тураверарди. Ҳамма ҳайрон, биров у дейди, биров бу. Гоҳида бошқа хўжаликлардан келиб унинг машинасини текшириб кўришади. Ажабо, ҳеч қандай тафовут йўқ, икки ўн беш — бир ўттиз. Механизаторлар бир хулоса чиқара олмагач, бу масалага район мутахассислари, ҳатто машинанинг конструкторлари ҳам қизиқдилар. Охирида калаванинг учини Абдусамаднинг ўзи топиб берди:

— Ўтган йили ремонт даврида «Ўзбекистон» терим машинасини бутунлай сочиб ташлаб, қайтадан йиғиб чиққан эдим. Шунда кўрдимки, заводда тақсимловчи коробканинг бир томонига подшипник қўйилмаган экан. Бу — хато. Чунки унинг блоки машина ишга тушганда ейилиб кетади. Яна бир факт. Кузатишимча, қабул қилувчи камерага гектаридан 18—20 центнердан кўпроқ ҳосил берадиган жойларга келганда пахта тиқилиб қоляпти. Турган гап, баъзи бир ҳамкасбларимиз бундай вақтда айбни бошқа қисмлардан қидириб юришади. Шунинг учун камерани биринчи теримга мослаб қандайдир такомиллаштириш керакка ўхшайди. Мен шу қисмларни тажриба йўсинида ўзгартириб кўрган эдим. Машина мавсум давомида фақат бир кун тўхтади. Тўхтаганининг сабабини кейин билдим. «Механик бармоқ» деймизку, ўша янги шпинделнинг пружиналари синиб кетиб ди. Тезда бошқасини қўйдим. Шундан кейин машинанинг бузилиб қолиш ҳодисаси рўй бермади, агрегат доим ишлаб турди.

Мутахассислар текшириш ўтказдилар. Ҳақиқатан ҳам районда баъзи машиналар мана шундай камчиликлар натижасида теримнинг айни долзарб пайтида бузилиб қолар экан. Буни конструкторлар ҳам эътироф этди.

Абдусамад ҳеч тиним билмас, доимо изланар, фақат терим пайтида ишлатилиб, йилнинг қолган мавсумларида бекор турадиган машиналарнинг иш самарадорлигини оширишнинг турли хил йўлларини қидирар эди. Шу мақсадда у Тошкентга ҳам бот-бот қатнаб олимлар билан маслаҳатлашиб турарди. Боёвутда «Ўзбекистон» терим машинасини ҳам, ювилмайдиган шпинделларни биринчи марта ишлатиб кўрган ҳам шу механизатор, Абдусамад Саидмуродов эди. У кўп йиллик тажрибалари жараёнида тағин бир нарсани аниқлади. Маълумки, подшипниклар мавсумда бир марта мойланади. Подшипниклари олдингига нисбатан кичикроқ бўлган янги шпинделлар ўрнатилгач, уларнинг айланиш тезлиги ошди. Натижада машина максимал даражада ишлаганда подшипникларидаги ёғ запаси мавсум охиригача етмаслиги аён бўлди. Абдусамад Саидмуродов бу камчиликни бартараф этиш ҳақида конструкторларга маслаҳат солди.

Чўлнинг олтин сандиқлари очилиб кетди, кўзни қамаштиргудек чиройли бинолар қад кўтарди, тахтиравон йўллар пайдо бўлди. Қуш учса қаноти куйган жойда бақувват хўжаликлар ташкил топди. Чўлқуварлар туп қўйиб, палак ёзабошлади. Мана, Абдусамаднинг ўзидан қиёс. Қўриқ очишга келганида ёшгина йигитча эди, тўққиз фарзанднинг отаси бўлди. Қўчқордай ўғиллари, гулдек қизлари бор. От изини той босар деганларидек тўнғичи Абдуқаҳҳор ҳарбий хизматдан келгач механизаторлик курсига кириб ўқиди. Ҳозир отасининг ёнида ўз машинаси билан шиғиллатиб пахта теряпти. Ундан кичиги Мелиқўзи ҳам техникага ишқивоз. Ховос районидаги махсус техника билим юртида сабоқ оляпти.

Машиналар деҳқоннинг қўлтиғига киргач, чўлда яшаш эмас, ишлаш ҳам ҳузурижонга айланиб қолди. Елкасига тарих билмас ғалаба ортиб ўтаётган тўққизинчи беш йилликнинг таржимаи ҳолида таниқли механизатор Абдусамад Саидмуродовнинг ҳам ўзига хос рақамлари бор. Марҳамат, танишинг:

1971 йил. Саидмуродов икки қаторли машинасида 174 тонна пахта терди.

1972 йил. «Ўзбекистон» машинасида «Боёвут» совхозининг 260 тонна «оқ олтин»ини йиғиштириб берди. «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирланди.

1973 йил. Бункердан 360 тонна пахта тўкди. Касаба союзлари республика советининг Фахрий ёрлиғи, «Энг моҳир механик-ҳайдовчи» нишонига эга бўлди.

1974 йил. Мавсумни 530 тонна пахта териш билан якунлаб, Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари выставкасининг биринчи даражали диплом ва «Запорожец» енгил машинаси билан мукофотланди.

1975 йил. Ҳозирга қадар терган пахтаси 364 тоннага етди. «Тўққизинчи беш йиллик зарбдори» нишонини олди. Бутун умр ёдда қоладиган энг қувончли воқеа юз берди: Улуғ Октябрь байрами арафасида СССР Давлат мукофоти лауреати бўлди. Бу пахтачиликка комплекс механизацияни кенг жорий этиш учун курашаётган Мирзачўл чўлқуварларига берилган юксак баҳодир.

Чўлнинг жазирама офтобида пўлатдек чиниққан Абдусамад Саидмуродов оддий механизаторликдан мамлакатнинг таниқли пахтакори даражасига кўтарилди. Баландчақирлик машҳур ўроқчининг ўғли минг-минг чўлқуварлар қаторида ана шундай бахт топди. У ҳамон жўшқин меҳнат қучоғида, тинимсиз изланишлар билан банд. Якунловчи йилнинг сўнгги тонналарини йиғиб олишда пахтакорларга мададкор бўлмоқда. Айни пайтда машҳур механизатор кўнгилда ўнинчи беш йиллик режаларини тузмоқда. Янги парвозларга шайланмоқда.

Шароф УБАЙДУЛЛАЕВ,
Раҳмат ЖУМАНАЗАРОВ,
Муҳаммад ИСОМУРОДОВ.
Сирдарё областидаги «Боёвут» совхози.

МУЗИКА — ХАЛҚ КЎНГЛИНИ ИФОДА ЭТАДИ

Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг музика маданиятларини ўзаро бойитиш ва бир-бирига яқинлаштириш проблемаларига бағишланиб, Тошкентда бир неча кун мобайнида ўтган республикалараро конференция тугади.

Мамлакатимиз халқларининг музика маданиятларини бир-бирига яқинлаштириш ва ўзаро бойитиш масалалари мамлакатимиздаги ана шу учрашувнинг диққат марказида бўлди. Москва давлат консерваториясининг профессори, фалсафа фанлари доктори С. Х. Раппопорт ЎзТАГ мухбирига шуларни айтиб, бу учрашувнинг ғоят муҳим аҳамиятини таъкидлади.

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон композиторларининг асарларидан иборат концерт конференцияда қилинган докладларга жуда мос тушганлигини таъкидлаб ўтишни хоҳлар эдим, деди москвалик олим. Бу концерт композиторлик маҳоратининг шундай юксак профессионал даражасини намойиш қилиб кўрсатдики, бунга миллий музика маданиятларининг ўзаро бойиши туфайлигина эришиш мумкин бўлди. С. Х. Раппопортнинг фикрича, М. Бурҳоновнинг Алишер Навоийга бағишланган симфонияси ўзбек композитори томонидан асар яратишнинг намунаси бўлди. Бу асарда миллий куйларнинг ўзига хос хусусиятларидан узвий фойдаланилди. М. Бурҳоновнинг асарлари, миллий санъат қатламларига мурожаат қилган туркман композитори Чори Нуримовнинг «Оркестрли трубалар учун концерти» шундан далолат берадики, симфоник ижодиёт соҳасида, музика санъатининг бу юксак жанрида замонамизнинг юксак талабларига жавоб берадиган асарлар яратилмоқда.

Қўшиқ, музика — халқ кўнглининг ифодачисидир. Буюк пролетар ёзувчиси Максим Горькийнинг одамлар халқларнинг феълини, кўнглини қанча яхшироқ билса, мўлжалланган мақсад сари уларнинг ҳаракати шунда тезроқ бўлади, деган сўзларини эсламасдан ўтмай илож йўқ. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БАҒДОД ЯРМАРКАСИДА

Ироқ республикасининг пойтахти Бағдод шаҳрида халқаро ярмарка бўлиб ўтди. Дунёнинг 49 мамлакати иштирок этган бу кўргазмада Совет Иттифоқи павильони билан бир қаторда Ўзбекистон республикаси алоҳида бўлим сифатида иштирок этди. Ироқ республикаси пойтахтининг аҳолиси ва меҳмонларни республикамиз муваффақиятлари билан таништирувчи экспозициялар бой ва ранг-баранг эди.

Совет халқлари ленинча дўстлигининг ҳаётбахш кучини акс эттирувчи кўпгина диаграммаларда республикамиз экономикасининг ниҳоят даражада юксалганлиги ҳикоя қилинди, шу билан бирга бу юксалиш саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг намуналарида ҳам акс эттирилди. Кўргазмада кўпгина мамлакатларнинг деҳқонларига манзур бўлган пахта териш машиналари, культиваторлари ҳамда серқуёш республикамиз енгил, озиқ-овқат ва маҳаллий саноати министрликлари тақдим этган маҳсулотлар намойиш қилинди.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, ҳозирги пайтда Ливанда бўлаётган айрим можаролар ярмарка ишига ўз таъсирини кўрсатди.

Фан ва маданиятни ривожлантиришда республикамиз эришган муваффақиятлар алоҳида стендларда ўз ифодасини топди. Томошабинлар кинофильмлар ва китоблар орқали бу муваффақиятлар билан яқиндан танишдилар.

Бағдод ярмаркасида «Ўзбекистон куни» ўтказилиши муносабати билан бу ерга келган республика делегацияси билан Ироқ раҳбар доиралари ўртасида самимий учрашувлар бўлиб ўтди. Ироқ меҳнаткашлари ўзбекистонлик меҳмонларни самимий кутиб олдилар.

Ўзбекистон делегацияси Ироқ республикасида бўлган пайтида давлат ва жамоат арбоблари билан суҳбатда бўлдилар. Совет Иттифоқи ёрдамида қурилаётган улкан Тартар-Фрот каналини бориб кўрдилар. Бағдод, Вавилон ва Карбало шаҳарларнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Делегация аъзолари қаерда бўлмасинлар Ироқ аҳли уларга зўр иззат-икром кўрсатдилар.

Ироқ матбуоти, радио ва телевидениеси Ўзбекистон делегациясининг мамлакатда бўлишини кенг ёритиб бордилар. Барча марказий газеталар, жумладан «Аль-Жумхурия», «Тарик-ашшаъб», «Ас-Савра», «Аррасид», «Бағдод обсервар» Ўзбекистон делегациясининг Ироқ республикасида бўлишига доир материалларни мунтазам равишда ёритиб турдилар. Бу материалларда Ўзбекистоннинг 50 йил мобайнида босиб ўтган йўли ва эришган ютуқлари алоҳида таъкидлаб ўтилди. «Аррасид» газетаси «Ўзбекистон — юлдузлар харитасидан ҳозирги замон атом реакторигача» сарлавҳаси остида катта мақола эълон қилди. «Тарик-ашшаъб» газетаси эса «Бу ярмаркада ўзбек халқининг социализм қуришдаги ютуқлари ва коммунизм сари олға қадамлари намойиш қилинмоқда» — деб ёзди. Ироқ халқининг Совет Иттифоқида, айниқса Совет Ўзбекистонида ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилганлигидан мамнун бўлаётганлиги бу мақолаларда яққол таъкидланди.

Ярмарканинг уч ҳафталик иши мобайнида ироқликлардан 250 мингга яқин киши Совет павильони ва Ўзбекистон бўлимини келиб кўрдилар. Совет Савдо ваколатхонасининг актив фаолияти натижасида Совет Иттифоқидан Ироқ республикасига 8 миллион сўмлик ҳар-хил моллар етказиб берилиши тўғрисида битим тузилди.

Ўзбекистон делегациясининг Ироқ республикасида бўлиши икки мамлакат ўртасидаги 1972 йил 9 апрель битимига мувофиқ дўстлик, маданий, техникавий ва туристик алоқаларининг бундан буён ривожланишига жуда катта ёрдам беришига аминмиз.

Ж. ИЛҲОМОВА,
Ўзбекистон савдо-саноат палатаси президиумининг раиси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МУҲИМ ТАШАББУС

НЬЮ-ЙОРК, 13 ноябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқининг уруш хавфини йўқотишга ва халқаро тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган таклифларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган кўп мамлакатлар маъқулламоқда.

Эквадор вакили Л. В. Родригес Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг биринчи комитетида — сиёсий масалалар ва хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи комитетида сўзлаган нутқида Эквадор ядро қуролини батамом ва ёппасига тақиқлаш тўғрисида шартнома тузишни кўзда тутган совет ташаббуси чинакам қуролсизланишга эришмоқ учун жуда катта аҳамиятга эга, деб ҳисоблайди, деди.

Ядро урушининг бошланиб кетиш хавфини камайтирмоқ учун сиёсий соҳада кескинликни юмшатишни ҳарбий соҳадаги юмшатилиш билан тўлдириш зарурлигига шак-шубҳа йўқ. Бу, деди Эквадор вакили, инсоният интилаётган асосий мақсадлардан биридир. Ядро арсеналларини қисқартиришга ва барча ядро синовларини тақиқлашга изчиллик билан эришавериш Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бурчидир.

Болгария Халқ Республикасининг вакили Р. Николов Болгария оммавий қирғин қуролларининг янги турларини ва шундай қуролнинг янги системаларини ишлаб чиқишни ва ишлаб чиқаришни тақиқлаш тўғрисидаги ҳамда ядро қуроли синовларини батамом ва ёппасига тақиқлаш тўғрисидаги совет таклифларини қизғин қўллаб-қувватлайди, деди. Бу юксак инсонпарварлик таклифларининг амалга оширилиши кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлашга хизмат қилади ҳамда ёппасига ва батамом қуролсизланиш ишига муҳим ҳисса қўшади. Совет ташаббуслари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсадларига, тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туриш мақсадларига мос бўлиб тушмоқда.

Пекин вакилининг тухматдан иборат нутқи тинчлик ва қуролсизланиш тўғрисида астойдил жон куйдириб гапирган катта кўпчилик нотиқларнинг фикрларига бутунлай зид бўлиб тушди. Пекин вакили қуролсизланиш масалаларида Совет Иттифоқи таклифларининг моҳиятини бузиб кўрсатишга уринди. СССР вакили А. А. Рошчин Хитой Халқ Республикасининг делегатига жавоб бериб маочиларнинг мақсади юмшатилиш жараёнининг ривожланишига ҳалақит беришдан ва шу билан бирга Хитойнинг халқаро тинчликни ва қуролсизланишни қўллаб-қувватлашга қарши қаратилган қўпорувчилик сиёсатини халқаро жамоатчиликдан яширишдан иборат эканлигини айтди.

Пекин қуролсизланиш тадбирларини ўтказмасликка очиқдан-очиқ уринмоқда. Чунки у тинчликни мустаҳкамлаш ва чинакам қуролсизланишга эришиш вазифаларининг амалга оширилишидан манфаатдор эмас. Маочиларнинг роли, деди СССР вакили, тинчликни таъминлаш ва кескинликни юмшатиш мақсадида ўтказилаётган тадбирларни барбод қилишга қаратилган йўлдир.

Калифорниялик инженер Рей Карстон ўзи ясаган пойга автомобили [illegible] лан туташтирилган «Уникар» пойга машинаси.

Камера Пресс—ТАСС фотоси.

ЎЗБЕК ПАХТАКОРЛАРИГА — ЯНГИ СТАНЦИЯ

ПРАГА, 13 ноябрь. (ТАСС). Усти-Лабе шаҳридаги «Ческе Лоденице» кемасозлик заводининг коллективи Қорақалпоғистон АССР мелиораторлари учун мўлжалланган 49-сузувчи насос станциясини монтаж қилишни тугаллади. Бу корхона Ўзбекистон учун ана шундай станцияларни ўн икки йилдан буён етказиб бермоқда. Ана шу станциялар Ўзбекистонда пахтазорларни суғориш системасига сув чиқариб беради.

ЧССРда Чехословакия — Совет дўстлиги ойлиги ўтказилаётган ҳозирги кунларда завод ишчилари Совет Иттифоқининг буюртмаларига айниқса зўр эътибор билан қарамоқдалар. Янги станция муддатидан йигирма кун олдин тайёрланди.

Оғирлиги 230 тонна келадиган бу сузувчи станция ғоят унумли ишлайди. У ҳар секундда далаларга 7,5 куб метр сув чиқариб беради. Станцияда экипажнинг ишлаши учун ҳам барча шароитлар яратилган.

ЯНГИ ДАВЛАТНИ ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР ВА ТАНИМОҚДАЛАР

ЛУАНДА, (ТАСС). Ангола Халқ Республикасини суверен ва мустақил давлат сифатида қувватлаймиз ва дипломатик тан оламиз, деган мактублар ва баёнотлар Ангола халқ озодлик ҳаракати (МПЛА) ва Ангола Халқ Республикаси раҳбарлари номига чет эллардан тўхтовсиз келиб турибди. Шу хатлар ва баёнотларда уқтириб айтиладики, мустамлакачиликка қарши курашда муваффақият қозониб, эндиликда империализмнинг ва унинг маҳаллий агентлари бўлган бузғинчи ФНЛА ва УНИТА ташкилотларининг қуролли агрессиясига қарши кураш олиб бораётган МПЛА Ангола халқининг туб истак ва орзуларини ифодаловчи унинг бирдан-бир қонуний вакилидир.

Гвинея, Гвинея-Бисау, Сомали, Мозамбик, Конго, Мали, Куба, Польша, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси, Венгрия, Болгария, Румыния ва бошқа бир қанча мамлакатлар Ангола Халқ Республикасини таниганликларини маълум қилдилар. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти, жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг прогрессив жамоатчилиги Африкадаги ана шу янги давлатни ҳеч сўзсиз қўллаб-қувватлаётганликларини айтдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БЕЛГРАД. Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президиуми ўз мажлисида Ангола Халқ Республикасини тан олиш тўғрисида қарор қабул қилди.

◆ БРЮССЕЛЬ. «Умумий бозор» мамлакатлари 1975 йил бошидан буён урушдан кейинги бутун даврда кўрилмаган ғоят чуқур тушкунликка дучор бўлдилар. Европа ҳамжамияти комиссияси раисининг ўринбосари Хаферкампнинг «Умумий бозор» мамлакатларининг иқтисодий аҳволи тўғрисидаги докладда шу ҳақда гапирилади. «Умумий бозор» мамлакатларида саноат ишлаб чиқариши йилига ўрта ҳисобда 12,5 процент пасайиб кетди.

◆ ВАШИНГТОН. АҚШ меҳнат министрлигининг вакиллари таъкидлаб ўтганидек, корхона эгалари минималь иш ҳақи тўғрисидаги қонунларга хилоф суратда Америкадаги хотин-қизлар ва кексаларнинг иш ҳақини камайтирмоқдалар ва иш вақтидан кейин бажариладиган меҳнатга тўланадиган қўшимча ҳақдан қонунга хилоф равишда меҳнаткашларни маҳрум этмоқдалар. Меҳнат министрлигининг хабарида айтилишича, 1975 молия йилида Америка меҳнаткашларидан 472.404 кишининг 108,8 миллион доллар миқдоридаги иш ҳақи қонунга хилоф суратда камайтирилган.

◆ ХАНОЙ. Шимолий Вьетнамда кузги шоли ўрим-йиғими қизиб кетди. Шу пайтгача 448 минг гектар майдондаги шоли йиғиштириб олинди. Бу — шоли экилган бутун майдоннинг 37 процентини ташкил этади.

◆ КАРОЧИ. Покистон ҳукуматининг қарорига биноан, кам ерли деҳқонлардан 500 мингдан ортиқ киши шу йил кўклам фаслидан бошлаб ер солиғидан ва давлатга сотиладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан олинган даромад солиғидан озод қилинади. Маҳаллий матбуотнинг таъкидлаб ўтишича, бу қарор ер ислоҳоти муваффақиятли суратда амалга оширилаётганлигидан далолат беради.

(ТАСС).

ЗАФАР САТРЛАРИ

Қизилтепа райони чорвадорлари Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик ходимларининг мусобақасига қўшилиб ишлаб, катта зафар қучдилар. Давлатга жун топшириш халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажардилар. Тайёрлов пунктларига пландаги 174 тонна ўрнига 180 тонна қимматбаҳо хом ашё етказиб берилди. Бу, ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 14,4 тонна кўпдир.

Шунингдек, район паррандабоқарлари 1 миллион 150 минг дона давлатга тухум етказиб бериб, якунловчи йил планини муддатидан илгари ошириб адо этишди. Давлатга тухум топшириш давом этмоқда.

И. САЛИМОВ.

ТАРАҚҚИЙПАРВАР КУЧЛАРГА ҚАРШИ ҚОНУН

Германия Федератив Республикасининг бундестаги яқинда «Радикал унсурлар тўғрисида қонун» қабул қилди. Бу қонун мамлакатда Германия Коммунистик партиясига ва бошқа демократик ташкилотларга қарши, барча тараққийпарвар гражданларга қарши кенг кўламдаги ҳужумни кучайтириш учун ҳуқуқий асос яратиб беришни кўзда тутади.

Бонндаги қонуншунослар қабул қилган қонун Германия Федератив Республикасининг конституциясига тамомила зид эканлиги уларни асло ҳижолат қилмади. ГФР конституцияси барча гражданлар касб ва иш жойини бемалол танлаб олиш ҳуқуқига эгадир, ҳар бир граждан ўз малакасига мувофиқ, давлатнинг ҳар қандай лавозимида ишлай олади, деб тантанали суратда эълон қилади.

Аммо буржуа ҳуқуқи билан реал воқелик ўртасида жуда катта тафовут борлиги қўпдан буён аёндир. Бонннинг «Радикаллар ҳақидаги қонуни» конституцияга хилоф суратда гражданларнинг касб танлаш ҳуқуқини чеклайди, коммунистларнинг ва бошқа тараққийпарвар ташкилотлар аъзоларининг давлат муассасаларида, мактаб, университетларда, юстиция органларида хизмат қилишини тақиқлаб қўяди.

Германия Федератив Республикаси гражданларидан икки мингдан ортиқ киши қонун қабул қилинишидан илгариёқ амалга оширила бошланган шундай камситиш тадбирларининг қурбони бўлди, 700 мингдан ортиқ бундесбюргернинг «садоқати» текшириб кўрилди, тараққийпарвар кишиларни тузоққа илинтириш Штраус ўзининг ота меросидек қилиб олган Баварияда айниқса кенг қулоч ёзди. Бавариядаги давлат аппаратидаги бўшаб қолган лавозимига мўлжаллаган ҳар бир кишининг «садоқати текширишдан» ўтказилди.

Ғарбий Германия маъмурлари қонунни ўз қўлида шунақанги тарозига айлантириб олганки, тарозининг палласи улар истаган томонга босаверади. Улар ўнг экстремистларни эмас, балки фақат коммунистларни ва бошқа демократларни таъқиб этмоқдалар. Кўп учраб турадиган бир мисолни келтириб ўтамиз: Федерал маъмурий суд яқинда Германия Коммунистик партиясининг аъзоси Анна Ленхарни «радикал партияга аъзо бўлиши унинг конституцияга содиқ эканлигига шубҳа туғдиради» деган баҳона билан ўқитувчи бўлиб ишлашини тақиқлаб қўйди. Бу суд орадан бир ҳафта ўтгач, янги фашистлар ташкилоти — национал демократик партия аъзоларидан бирининг ишини кўриб чиқди ва унинг давлат хизматида бўлиши қонуний эканлигини қуйидагича «исбот» қилди: «Модомики, бирор партия тақиқлаб қўйилмаган экан, бу партия конституцияга душманлик назари билан қарайди, деган баҳона билан бу партия аъзосига ҳеч ким шикаст етказа олмайди».

Ҳақиқатан ҳам ғалати бир «мантиқ»ни кўриб турибмиз: Янги нацистга руҳсат берилган ишдан коммунист маҳрум этилади. Бунда ажабланадиган жойи йўқ. Ғарбий Германия қонунлари ҳолисона тузилмаган. Унинг қўлидаги қилич ҳамиша бир томонга — демократларга қарши қаратилган.

В. СЕРОВ,
(ТАСС).

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

НОВВОЙХОНА ИШГА ТУШДИ

«Узкоопстрой» бошқармасига қарашли кўчма механизациялашган колонна коллективи Қорақалпоғистон АССРнинг Беруний районида суткасига 20 тонна нон ёпиш имкониятига эга бўлган новвойхона қурилишини муддатидан илгари фойдаланишга топширди. Новвойхона замонавий ускуналар билан таъминланган.

АЭРОВОКЗАЛ БИНОСИ

ЗАРАФШОН. Олтин топарлар ва ер ости бойликларини қидирувчилар шаҳрида янги аэровокзал биноси қурилди. Бу бинода кутиш заллари, кассалар, самолёт экипажлари учун дам олиш хонаси бор. Аэровокзалнинг атрофи боғ қилинди.

МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН

Газли «Зангори олов» кончиларидан йигирма саккиз оила Улуғ Октябрнинг 58 йиллиги арафасида янги уйларга кўчиб киришди. Газлида йил бошидан буён янги мактаб, саноат ва озиқ-овқат моллари магазини, Бухоро якка буюртма кийим-кечаклари фабрикасининг тикув цехи ишга туширилди.

* * *

ПАХТАКОР. Бу ёш шаҳарда, «Бахт уйи» қуриш.га киришилди. Янги маданият саройи эса шаҳар марказини янада безайди. Темир йўл станциясини қайта қуриш бошланди.

САБЗАВОТ ЭКИШ УЧУН СЕЯЛКАЛАР

Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистондаги ихтисослаштирилган хўжаликларга сабзавот экадиган сеялкаларнинг дастлабки туркуми жўнатилди. Бу сеялкалар қишлоқ хўжалигини механизациялаш давлат махсус конструкторлик бюросининг Ўрта Осиё филиалида яратилди ва «Узбексельмаш» заводида тайёрланди.

Бу сеялкалардан фойдаланиш уруғ экишда сабзавотчиларнинг меҳнат унумдорлигини йигирма икки баравар оширади. Агрегат универсалдир. Агрегат ёрдамида помидор, бодринг, бақлажон, қовоқ, қовун, тарвуз ва бошқа сабзавот-полиз экинларини экиш мумкин.

«Совет Ўзбекистони» ва ЎзТАГ мухбирлари хабаридан

ЯНА ТОЗА СУВ

Ҳозирги замон саноат корхоналари ҳаддан ташқари кўп сув ишлатади. Хўш, сувни камроқ ишлатиш иложи борми?

СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Халқ маорифи» павильонидаги Москва пўлат ва қотишмалари институтининг ўқиш ва тарбиявий ишлари ҳамда илмий-тадқиқот ишларидаги ютуқлари кўригида терс оқувчи флотофлокуаляцион установка деб аталувчи мослама намойиш қилинмоқда. Унинг вазифаси — технология жараёнида қатнашган сувни яна ишлаб чиқаришга қайтаришдан иборат.

«Ишлатилган сув ғоятда булғанган бўлади. Шунинг учун уни тозалаб тиндириш-га тўғри келади. Бунинг учун оқинди сув тагидан босим билан ҳаво берилиб турадиган биринчи колонкага оқиб тушади. Сунгра бўлғатган модда составига қараб органик полимер бирикмалардан реагент модда танлаб олинади. Реагент бўлғовчи заррани «илаштириб олади» ва ҳаво пуфагига ёпишиб сув юзига чиқади. Сув юзида йиғилган ифлос чиқинди бункерига туширилади. Сўнг оқинди сув иккинчи колонкада ҳам худди шундай тозаланади.

ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

Днепр алюминий заводида жорий этилган установканинг тозалаш даражаси юксак бўлиб йилига юз минг сўм иқтисодий самара беради.

О. РОБИНОВ.

ТЎХТАТИЛГАН ЛАҲЗА

Ленинградлик мутахассислар ишлаб чиққан бу мослама телевизор экранидан фото сурат олиш жараёнини анча соддалаштиради. У фақат юқори сифатли маҳсулот беради. У экспозицияни автомат тарзда белгилайди, кинескоп экранида чизиқсиз структурали тасвир ҳосил қиладиган қурилмаси бор. Бундан ташқари у кинескопининг ёрқинлиги оширилган биринчи класс телевизион приёмник ва кадр ажратувчи махсус қурилма билан таъминланган.

Установка аниқ ва чаққон ишлаши туфайли газета ва журналларда бериладиган суратларнинг клишесини бўлаётган воқеалар билан бир вақтда тайёрлаш мумкин бўлади. Саноатнинг турли соҳаларида, тез ўтувчи жараёнларни суратга олишда, илмий-тадқиқот ишларида, транспортда ва алоқа ишларида, телевизион системалар билан юборилувчи маълумотларни қайд этишда самарали ишлатилиши мумкин.

Бу янгилик СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Совет матбуоти» павильонида «Полиграфия саноатининг рационализаторлари ва ихтирочилари кўргазмасида» намойиш қилинмоқда.

Л. ГРИГОРОВА.
(ТАСС).

САНЪАТИМИЗ НАМОЯНДАЛАРИ

ОҚИЛОВ САҲНАЛАШТИРГАН...

Оқилов саҳналаштирган!..

Бу икки сўз жаҳондаги нене мамлакатларнинг саҳналарида, не-не концерт олиб борувчилар тилида жаранглама-ди! Оқилов саҳналаштирган рақслар Венгрия ва Румыния, Чехословакия ва Югославия, ГДР ва Австрия, Бельгия ва Швеция, Тунис ва Марокаш саҳналарида ижро этилганда зални неча бор қарсаклар гулдуроси тутиб кетган! Оқилов саҳналаштирган рақс 1957 йилда бўлиб ўтган Жаҳон ёшлар ва студентлар VI фестивалида кумуш медалга сазовор бўлган. Оқилов саҳналаштирган «Қувончли учрашув», «Шодлик», «Гулнор» рақслари 1970 йилда Японияда намойиш қилинган «Экспо-70» кўргазмаси кунларида жаҳонга таникли санъаткорлардан ташкил топган жюри ҳайъати томонидан бир овоздан энг юксак мукофот — Олтин медалга лойиқ деб топилган. Совет томошабинлари эса, Исохор Оқиловнинг балетмейстерлик санъатини аллақачондан бери яхши биладилар.

У санъатдаги ҳаётини раккосликдан бошлади. Оқилов ўзбек совет санъатининг тамал тошини қўйган Уста Олим, Қори Ёқубов, Тамарахоним каби маданиятимизнинг атоқли намояндалари назарига тушиб, уларнинг тарбиясида рақс санъатининг «сир»ларини ўрганиб борди.

Уттизинчи йилларда Исохор Оқилов «Чархи дузону», «Фарғонача», «Помирча», «Чор қарсак» ва Тамарахоним билан биргаликда «Хоразм лазгиси» ўйинларини ўйнаб, халқ орасида шуҳрат қозонди.

Оқилов саҳнада рақс ижро этар экан, ўз кучини балетмейстерликда ҳам синаб кўришни ўйларди. Ниҳоят, Оқилов санъаткорлик истеъдодининг яна бир ва келажаги ғоят порлоқ томони нишона кўрсата бошлади.

Санъаткорнинг ўзбек давлат филармонияси солистлари учун саҳналаштирган «Бухоро ёр-ёри» оммавий рақси балетмейстернинг дастлабки энг йирик ишларидан биридир. Худди шу асар 1937 йили Москвада бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси кунларида филармониянинг 90 солисти томонидан ижро этилди. Рақснинг ранг-баранг товланишлари, актёрларнинг ниҳоятда тўғри жойлаштирилиши, оригинал оҳанглар, жозибадор-миллий руҳ, ёрқин бўёқдор зар либослар пойтахтлик юксак дидли, талабчан томошабинларда зўр таассурот қолдирди.

1939 йилнинг декабрь ойида Исохор Оқилов Бутуниттифоқ эстрада оркестрлари конкурсида иштирок этди ва миллий рақсларни моҳирона ижро этганлиги учун машҳур хонада Клавдия Шульженко ва сўз устаси Аркадий Райкинлар қаторида шу конкурснинг мукофотини олишга сазовор бўлди.

Мамлакатимизга немис-фашистлари хиёнаткорона бостириб кирган дамларда Исохор Оқилов ҳам барча совет санъаткорлари қаторида ўзини Ватан ҳимоясига сафарбар деб билди. Гавҳар Раҳимова раҳбарлигидаги концерт бригадаси составида Москва остоналарида, Калинин, Ғарбий ва Шимолий-Ғарбий фронтларда, Тамарахоним раҳбарлигидаги концерт бригадаси составида Кавказ фронтида бўлиб, совет жангчилари ҳузурида ўзбек рақсларини намойиш қилди. Унинг ҳаётга қайноқ муҳаббат билан суғорилган, қувноқлик, куч-қудрат ва жўшқинлик барқ уриб турган рақслари адолат йўлида курашаётган жанговар ватандошларимизнинг оғир дақиқалардаги матонатли руҳига қувват бахш этди, уларни ғалабага чорлади. Исохор ака ўша оловли йилларни хотирлар экан, айниқса бир лавҳани фахрланиб эслайди:

— Биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимов дивизияси учун ўрмон ичида концерт бераётган эдик. Концерт охирига етай деб қолганида генералнинг ўзи «Ўртоқ Оқилов бизга катта ўйин ўйнаб берсин» деб қолди. Генералнинг кутилмаган бу таклифи мени ғоят хурсанд қилиб юборди. Созандаларга «Қани, бошланглар!» деб ўртага тушдим. Карнай-сурнайларнинг тантанавор садоси, ўйлаб доираларнинг «тақатум»ига минглаб солдатларнинг беш қарсаги жўр бўлиб, ўрмонни қоматга келтирди...

Урушнинг шафқатсиз марраларида Ватан учун жон олиб жон бераётган ғолиб жангчиларимиз руҳига далда, тетиклик бахш этган ўша ижроимни мен ҳали-ҳали эъзозлаб юраман.

Ўзбек давлат филармонияси ҳузуридаги эстрада театри 1953 йили Исохор Оқиловни бир йиллик муддат билан СССР Халқ рақс ансамблига стажировкага юборди. Худди шу стажёровка санъаткор ижодий камолотида беқиёс роль ўйнади. Оқилов Москвада Г. Уланова, Р. Стручкова, М. Плисецкая каби жаҳонга машҳур раққослар, М. Лавронский, В. Захаров, А. Мессерер сингари атоқли балетмейстерлар билан учрашди, сабоқ олди. Устоз санъаткорлар билан бўлган суҳбатлар, уларнинг сеҳргар санъати, балетмейстерлик маҳорати уни чексиз ҳайратга солиб, рақс санъатига бўлган меҳр-муҳаббатини кучайтирди, ҳурмат-эътиқодини янада оширди. Хуллас, СССР Халқ рақс ансамблида ўтган бир йиллик стажёровка балетмейстер учун улкан ижодий мактаб вазифасини ўтаб, унинг маҳорат чўққиси сари кўтарилишида ҳал қилувчи пиллапоя бўлди. Унинг Москвадан қайтгач, саҳналаштирган «Гул ўйини», «Даврa рақси», «Бухорoча катта байрам рақси», «Шодлик», «Фарғона ёшлари», «Гўзал қизлар», «Роҳат», «Уч ўртоқ», «Учрашув» каби рақсларини томошабинлар қувонч билан кутиб олдилар, санъатшунослар бу асарларни улкан рақс мактабининг қимматли таъсири, миллий санъатимизнинг ютуғи деб қайд этдилар.

Исохор Оқилов ўзбек кино санъатининг яхши намуналаридан бўлиб қолган қатор фильмларга, шунингдек, балетларга рақслар қўйиб берди. Унинг балетмейстерлик фаолияти фақат профессионал коллективлар билан чегараланиб қолмади. Мана, ўттиз икки йилдирки, у Меҳнат резервлари клуби ҳузурида ташкил этилган рақс тўгарагини бошқариб келади.

Рақс санъатида Оқиловлар сулоласи вужудга келди. Исохор аканинг умр йўлдоши Маргарита Оқилова ажойиб ўзбек раққосаси ва балетмейстери, Ўзбекистон ССР халқ артисти фахрий унвонининг соҳибаси. У чорак аср давомида ўзбек давлат филармонияси ва эстрадасининг етакчи солисткаси бўлиб хизмат қилди. Рақс мулкининг заргари, деб таърифлаган эди уни атоқли ёзувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин. Маргарита Оқилова 1956 йилдан буён Тошкент Тўқимачилар комбинати маданият саройи қошидаги халқ ансамблида бадиий раҳбар ва балетмейстер бўлиб ишлаб келяпти.

Исохор аканинг катта қизи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Вилоят Оқилова «Шодлик», Лола Оқилова эса «Лазги» ансамблида солистка бўлиб ишлаяпти. А. Навоий номидаги ўзбек давлат Катта академик театрининг балетмейстери Зулайхо Оқилова эса, ҳозир Москвада, стажёровка муддатини ўтаяпти. Гавҳар Оқилова Тошкент Давлат консерваториясининг хордирижёрлик факультетини тугатиш арафасида. Ўғли Юсуф Успенский номидаги музика билим юртида таҳсил кўряпти.

М. САФАРОВ,
Ю. БЕРДИЕВ.

Исохор Оқилов шогирдлари даврасида.
А. Тўраев фотоси.

ЁШЛАР, СИЗНИ ҲАЁТ ЧОРЛАЙДИ

БИЛИМ ВА ҲУНАР МАСКАНИ

Пойтахтнинг Ғафур Ғулом кўчасида жойлашган Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлигининг ҳунар-техника билим юрти ёшларга билим бериш ва ҳунар ўргатиш соҳасида катта тажриба тўплаган. Бу билим юртининг ташкил топганига қарийб эллик йил бўлмоқда. У аслида 1928 йилда ҳунар-техника комбинати номи билан барпо этилган эди. Бу даврда ҳунар-техника комбинатида саксон ўқувчи таҳсил кўрганди. Ёшлар бичиш-тикиш, пойафзалчилик касбини ўрганиб, республикамиз областларида ишлаш учун йўлланма олишган.

Билим ва ҳунар даргоҳида ўқиш-ўқитиш, ҳунар ўргатиш бўйича тўпланган илғор тажрибалар ўқитувчилар томонидан доимо ўрганиб борилади, мунтазам равишда оммалаштирилади. Илғор тажрибаларни ўрганиш, уларни оммалаштиришда техникум ва билим юртининг педагогика совети, фанлар бўйича методик бирлашмалар катта роль ўйнаётир.

Педагогика совети, методик бирлашма ва комиссия йиғилишларида таълим-тарбияга, ҳунар ўргатишга доир матбуотда ёритилаётган тажрибалар ҳам муҳокама қилинади. Илғор методик усулларни ўрганиш бўйича амалга оширилаётган тадбирлар ўқитувчилар, айниқса, ёш, тажрибаси кам ўқитувчилар учун фойдали бўлмоқда. Улар физика ва математика, биология ва химия, тарих ва жамиятшунослик фанлари, ёшларни келажакнинг муносиб кишилари қилиб тарбиялаш соҳасида ўқилаётган мазмундор докладларни ижодий ўрганаётирлар, мавжуд ўқув лабораторияларида ўқувчиларнинг мустақил амалий ишларини уюштириш, предметлар юзасидан ўқувчиларнинг амалий машғулотларини ташкил этишнинг илғор усулларини эгаллаётирлар. Бу амалга оширилаётган тадбирлар яхши натижа бермоқда.

Ўқув даргоҳининг истиқболи порлоқ. Билим юртида республикамиз областларидан келган инвалид болаларнинг ўқиши, ҳунар ўрганиши учун ҳамма имкониятлар яратиб берилмоқда. Сўнгги икки-уч йил ичида бу бахтиёр ёшлар учун олти юз кишилик ўқув корпуси, уч юз кишилик кино зали қуриб берилди. Янгидан қурилган тўрт юз кишилик типовой ётоқхона, намунали жиҳозланган ҳашаматли спорт зали ёшлар хизматида.

А. ПУЛАТОВ.

ЮТУҚЛАРИМИЗ БОИСИ

КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилган шаҳар бирлашган «Спутник» кинотеатри коллективи тўққизинчи беш йиллик планини муддатидан олдин бажарди. Беш йиллик пландан ташқари 49 минг сўмлик маданий хизмат кўрсатилди.

Бу ютуқларимизнинг боиси нимада? Кинотеатримиз ходимлари киномухлислар билан яқиндан алоқада бўлдилар. Уларнинг талаб ва эҳтиёжларини бажаришда барча имкониятлардан фойдаландилар. Кино пропагандаси, сиёсий ва агитация ишларини тўғри йўлга қўйдилар. Масалан, ташкилот, муассасалар, ўқув юртлари ва мактаблар билан ҳамкорлик қилиб, олдиндан билетлар сотиш ташкил қилинди. Киносеанслар олдидан намойиш қилинадиган фильмларнинг қисқача мазмуни томошабинларга таништириб борилди. Сеанслар олдидан турли темаларда лекция ва суҳбатлар уюштирилди. Шу йилнинг ўзидаёқ 50 га яқин лекция ўқилиб, саккиз марта кинофестиваль ўтказилди. Шоди Шоимов номли кинотеатримизда республика киносининг 50 йиллик юбилейига бағишлаб, ўзбек киноси усталари Йўлдош Аъзамов, Ҳамза Умаров, артистлар Равил Ботиров, Жавлон Ҳамроев, Шуҳрат Аббосов ва бошқалар иштирокида киномухлислар билан тантанали учрашувлар ўтказилди. Томошабинлар бундай учрашувлардан мамнун бўлишди. Кино кўрсатиш сифатини яхшилашга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Кинотеатрларимиз малакали киномеханиклар билан таъминланган. Ғ. Ваҳобов, Л. Убайдуллаев, У. Ҳусаинов каби киномеханикларимиз хизматидан шаҳар кинотомошабинлари мамнун. Яхши кўрсаткичларга эришгани учун кинотеатримиз коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кинематография Давлат комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди ва бир неча марта Қашқадарё область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғини олишга эришди. Бу бизни аҳолига маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилашга руҳлантирмоқда.

С. ҲАЗРАТҚУЛОВ,
Шаҳрисабз шаҳар бирлашган «Спутник» кинотеатри директори.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ДА

17 НОЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Қувноқлар даврасида. 18.45 — Қалб хотираси. 19.15 — КПСС XXV съезди шарафига (Москва). 20.00— «Ахборот». 20.15 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.45 — «Ахборот». 21.05 — Қишлоқ ҳаёти. 21.30 — Концерт. 22.00 «Вақт». 22.30 — Интеграл (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 16.15 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Кинокўзгуда — ҳаёт. 20.00 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.45 — Бонгли соат оҳанги (спектакль). 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Спектаклнинг давоми. 22.20 — Спорт кундалиги. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.45 — ДУШАНБА.

18 НОЯБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.50—ТОШКЕНТ. 17.55 — «Глобус». 18.25 — Ишчининг виждони — сифатга гаров. 18.55 — Ёзувчи минбари. 19.25 — «Ахборот». 19.40 — Сиёсий ва иқтисодий билимлар — оммага. 20.00 — М. И. Калинин туғилган куннинг 100 йиллигига (Москва). 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Пахтазор — мардлар майдони. 21.30 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Хоккей: «Спартак»—«Динамо» (М.) **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Қўғирчоқ фильм. 11.45 — «Киноальманах». 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 17.50 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Экран дўстлари чорлайди. 20.00 — Ўқув кўрсатуви. 21.00 — Фильм-концерт. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Ўқитувчи экрани. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — Телефильм. 21.20 — Эстрада концерти. 21.50 — Батька (бадиий фильм).

19 НОЯБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15—ТОШКЕНТ. 18.20—Қўғирчоқ фильм. 18.35 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 19.15 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 19.35 — Бутуниттифоқ оқсоқоли (Москва). 20.00 — «Ахборот». 20.15 — Калинин ва Ўзбекистон. 20.30 — Ёзувчи ва замон. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Санъат усталари. М. Юсупов. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.35 — Беш йилликнинг якунловчи йили. 20.00 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 20.15 — Концерт. 20.45— Шимол келини (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 — Баллли, қизлар. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Ҳужжатли фильм. 21.25 — Музикали чолғу асбоблари тарихидан. 22.05 — Адоват мактаби (фильм-спектакль).

20 НОЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15—ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфильмлар. 18.45 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.15 — Халқ хизматида. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Беш йиллик илғорлари. 19.55 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.25 — «Ахборот». 20.45 — Ота-оналар университети. 21.15 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 21.35 — Дутор ва танбур тароналари. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қўшиқчи шоирлар. Хабибий. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.15 — ТОШКЕНТ. 18.15 — МОСКВА. 19.00 Янгиликлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 — Музикали кўрсатув. 19.55 — Жаҳоннинг машҳур композиторлари. Шарль Гуно. 20.25 — Бегона одам (бадиий фильм). 22.00 — «Сиҳат-саломатлик». 22.30 — Концерт. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.50 — Концерт. 21.10 —Тошкент янгиликлари. 21.35 — Телефильм. 22.05 — Адоват мактаби (фильм-спектакль).

21 НОЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15—ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — «Ахборот». 18.15 — Оила учун ким жавобгар? 19.25 — «Ахборот». 19.45 — МОСКВА. Съезддан-съездгача. 22.00 — «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. Пахтазор — мардлар майдони. 22.45 — Назм ва наво. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 —ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.25 — Музикали календарь. 19.45 — ТОШКЕНТ. 19.55 — Биз 70-йиллар комсомоли. 20.25 — Империянинг ҳалокати (бадиий фильм). 22.00 — Жанговар постда. 22.30 —МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.25 — Концерт. 21.10 — Тошкент янгиликлари. 21.25 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.55 — Бадиий фильм.

22 НОЯБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 16.00—ТОШКЕНТ. 16.05 — Қўғирчоқ фильм. 16.15 — Республика Ленин комсомоли мукофоти лауреатлигига номзодлар. Ш. Ерматов. 17.00 — МОСКВА. 19.15 — Янгиликлар. 19.30 — Сиёсий шарҳловчи Ю. Жуков телетомошабинларнинг саволларига жавоб беради. 20.15 — ТОШКЕНТ. 20.30 — Нафосат оламида. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Телефестиваль. Экранда — Сирдарё области. 22.00 «Вақт» 22.30 — «Фан» программаси. 23.00 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20— Экран хандаси. 11.00— Оламга саёҳат. 12.00 — Ўқув кўрсатуви. 16.00 — МОСКВА. 17.00 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Пахтазор далалар поэзияси. 18.30 — Бадиий фильм. 19.45 — Мардлик-мангулик. 20.15 — Телеспектакль. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 — МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.00 — ДУШАНБА.

23 НОЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА.15.20 —ТОШКЕНТ. 15.25 — Мультфильм. 15.30 — Уйлаб топ? 16.00 — Футбол: СССР — Туркия. 17.50 — «Светофор». 18.40 — «Ахборот». 18.55 — Сени излаб (бадиий фильм). 20.00 —Экран хандаси. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Дала ишлари кундалиги. 21.15 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Футбол: Туркия — СССР. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 10.40 — Бадиий фильм. 11.55 — Концерт. 13.25 — Ўқув кўрсатуви. 15.20 — МОСКВА. 16.10 — Музикали программа. 16.40 — Телефильм. 17.10 — Цирк чироқлари. 18.00 — Халқаро панорама. 18.30 — Мультфильмлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Фильм-опера. 21.00 — Киносаёҳатчилар клуби. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.00 — ФРУНЗЕ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.00—ТОШКЕНТ. 18.05 — «Орзу». 18.30 — Ҳамдўстлик (Москва). 19.00 — Идеология ва ҳаёт. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ота-оналар университети. 20.20 — Ўн минут музика. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Халқлар дўстлиги — адабиётимиз дўстлиги. 21.20 — Телефестиваль. Экранда Қашқадарё области. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Концерт. 23.20 — Хоккей: «Бинокор» (Тошкент) — «Энергия» (Павлодар). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — Куйла, Санобар. (фильм-концерт). 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Бадиий фильм. 18.00 — Мультфильмлар (Москва). 18.30 — Жанговар постда. 19.00 — МОСКВА. 19.15 — Ҳайвонот оламида. 20.15 — 1975 йил қўшиқлари. 20.40 — Йўқ нарсага шунча ғавғо (бадиий фильм). 22.00 — Ўқув кўрсатуви. 22.30 — Санъат усталари. СССР халқ артисти Н. Гриченко. 23.45 — Чет эл эстрадаси артистларининг концерти. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 16.50 — ДУШАНБА.

Кино

Оқ қулоқчин — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Кўнгилсиз севги баҳори — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Картани илмий асосда ўйнаш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

●

В. В. КУЙБИШЕВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ 1975—76 ўқув йили учун СИРТҚИ БЎЛИМГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ИНСТИТУТНИНГ СИРТҚИ БЎЛИМИДАГИ АГРОНОМИЯ, ЗООТЕХНИКА, ВА ҚОРАКЎЛЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТЛАРИГА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар институт ректори номига ёзилган ариза билан бирга қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: характеристика, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), 286-формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 3x4 см. катталикдаги 4 доно фотосурат.

Ҳужжатлар — 31 декабргача қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИНИ 1976 ЙИЛНИНГ 3—20 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ.

СИРТҚИ БЎЛИМГА КИРУВЧИЛАР: биология (оғзаки), физика (оғзаки), химия (оғзаки), ва ўзбек (рус) тили ва адабиёти (ёзма) дан кириш имтиҳони топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳар, К. Маркс кўчаси, 77-уй. Телефон: 4-31-82.

●

ҚАДРЛИ ДЎСТЛАР, ОПА-СИНГИЛЛАР!

СИЗГА ЯҚИН ДЎСТ ВА МАСЛАҲАТЧИ БЎЛИБ КЕЛГАН «САОДАТ» ЖУРНАЛИГА 1976 йил учун ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОБУНА «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ ҲАММА БЎЛИМЛАРИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Журнал индекси: 75378.
ОБУНА БАҲОСИ: бир йилга 2 с. 40 т.

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА 23 НОЯБРЬ СОАТ 18.00 ДА ФУТБОЛ БЎЙИЧА

Ёшлар терма командалари ўртасида ЕВРОПА БИРИНЧИЛИГИНИНГ САРАЛАШ ЎЙИНИ

СССР — ТУРКИЯ

Коллектив заявкалар 19 ноябргача қабул қилинади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппарати ва Ишлар бошқармасининг партия ва касаба союз ташкилотлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Фан ва олий ўқув юртлари бўлими мудирининг ўринбосари А. Қўчқоровга отаси

Қўчқор КЕНЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг раҳбарлиги, партия комитети ва касаба союз ташкилоти Давлат Комитети радио-теле марказининг директори Ҳ. У. Назировга акаси

Азиз Убайдуллаевич НАЗИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

СПОРТ

ЧОТҚОЛ БЎЙЛАБ

Шўхоқар Чотқол дарёсида сув туризми техникаси бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси ўтказилди. Уч кун давом этган қизғин баҳсларда сув спортига қизиқувчи туристлар қисқа ва олис масофа бўйича беллашдилар. Олис масофага ўтказилган мусобақада турист-спортчилар 11 километрлик йўл босишлари керак эди. Баҳс Оқбулоқ дарёсидан бошланиб Обираҳмат яқинида тугади. Бунда мусобақа иштирокчилари қайиқни бошқариш ва сувга ўрнатилган махсус «дарвозалар»дан усталик билан ўтишда маҳорат кўрсатдилар. Қисқа масофали баҳсларда украиналик ва ленинградлик спортчилар устунлик қилишди. Умумкоманда ҳисобида куйбишевлик туристлар маррага биринчи бўлиб келдилар. Олис масофага ўтказилган баҳсларда шунингдек, Красноярск ўлкасидан ҳамда Украинадан келган меҳмонлар фахрли иккинчи ўринни эгаллашди. Мусобақада республикамиз вакиллари яхши натижа кўрсатиша олишмади. Спортчиларимиз 14-ўрин билан кифояланишди. Шахсий ҳисобда Б. Бороздин ва Ю. Гонтарь экипажи 7-ўринни олди.

ҚЎШ ҒАЛАБА

Жаҳоннинг кучли хоккей командалари — СССР ва ЧССР хоккейчилари икки марта ўртоқлик учрашуви ўтказишди. Чехословакия пойтахтида ўтказилган биринчи беллашувда жаҳон чемпионларининг қўли баланд (5:3) келган эди. Совет хоккейчилари ўтган куни такрорий беллашувда майдон эгалари дарвозасига тўртта шайба йўллашди. Мезбонлар эса биргина жавоб шайбаси киритишдан нари ўтишмади. Шундай қилиб хоккейчиларимизнинг эришган қўш ғалабаси бўлажак баҳслар — «Известия» газетаси соврини учун, олимпиада ўйинлари ва жаҳон чемпионатига тайёргарликнинг ўзига хос босқичи бўлиб қолди.

ЭНГ ЯХШИ СПОРТЧИЛАР

Англия спорт журналистлари Ассоциацияси шу йилнинг энг яхши спортчилари номини маълум қилди. Ўнтадан аёл ва эркакдан иборат бу номзодлар қаторига ҳаваскор ва профессионал спортчилар киритилган. Американинг машҳур боксчи Муҳаммад Али, совет футболчиси Олег Блохин, руминиялик гимнастикачи Надя Команечи, моҳир енгил атлетикачимиз Фаина Мельник, нафосатли ҳаракатлар устаси Людмила Турищевалар шулар жумласидандир.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р. 01855. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 267.